(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON PÄÄTÖS 2004/658/YUTP,

tehty 13 päivänä syyskuuta 2004,

Euroopan puolustusviraston yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitoa koskevista säännöksistä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon 12 päivänä heinäkuuta 2004 hyväksytyn neuvoston yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP [1] Euroopan puolustusviraston perustamisesta ja erityisesti sen 18 artiklan 1 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Yhteisessä toiminnassa 2004/551/YUTP säädetään, että neuvosto hyväksyy yksimielisesti yleiseen talousarvioon sovellettavat varainhoitoa koskevat säännökset. Johtokunta tarkastelee uudelleen ja tarvittaessa muuttaa näitä säännöksiä yhden vuoden kuluessa tämän yhteisen toiminnan hyväksymisestä.

(2) Johtokunnan olisi näitä säännöksiä uudelleen tarkastellessaan noudatettava julkisia rakennusurakoita sekä julkisia tavara- ja palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 31 päivänä maaliskuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/18/EY säännöksiä [2] ja otettava lisäksi huomioon kysymys viraston niillä aloilla tekemistä sopimuksista, joilla direktiiviä 2004/18/EY ei sovelleta ja joilla jäsenvaltiot voivat toteuttaa kansallisia toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 296 artiklan mukaisesti.

(3) Yhteisessä toiminnassa 2004/551/YUTP säädetään lisäksi, että johtokunta antaa tarvittaessa toimitusjohtajan ehdotuksesta yleisen talousarvion toteuttamista ja valvontaa varten täytäntöönpanosäännöt erityisesti julkisten hankintojen osalta, sanotun rajoittamatta asiaankuuluvien yhteisön sääntöjen soveltamista. Johtokunta varmistaa erityisesti sen, että toimitusvarmuus ja puolustussalaisuuksien sekä teollis- ja tekijänoikeuksia koskevien vaatimusten suojelu otetaan asianmukaisesti huomioon.

(4) Liitteessä tarkoitettuja varainhoitoa koskevia säännöksiä ja sääntöjä ei sovelleta yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 20 ja 21 artiklassa tarkoitettuihin tilapäisiin hankkeisiin ja ohjelmiin. Johtokunnan olisi pyrittävä vahvistamaan tilapäisiä hankkeita ja ohjelmia koskevat säännökset ja säännöt.

(5) Euroopan puolustusviraston ensimmäisessä yleisessä talousarviossa vuodeksi 2004 keskitytään toiminnan käynnistämisjärjestelyihin ja varainhoitoa koskevat säännökset olisi hyväksyttävä viipymättä, jotta talousarvio voidaan toteuttaa kitkattomasti,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Euroopan puolustusviraston yleisen talousarvion toteuttamiseen ja valvontaan sovellettavat varainhoitoa koskevat säännökset ovat tämän päätöksen liitteessä. Nämä varainhoitoa koskevat säännökset ovat voimassa 13 päivästä syyskuuta 2004 siihen saakka, kunnes yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti niitä tarkastellaan uudelleen, muutetaan tai ne vahvistetaan, tai 31 päivään joulukuuta 2005 saakka sen mukaan, kumpi päivä on aikaisempi.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se tehdään.

3 artikla

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan Unionin virallisessa lehdessä.*

Tehty Brysselissä 13 päivänä syyskuuta 2004.

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
B. R. BOT

[1] EUVL L 245, 17.7.2004, s. 17.
[2] EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114.

LIITE

EUROOPAN PUOLUSTUSVIRASTON ('virasto') YLEISEEN TALOUSARVIOON SOVELLETTAVAT VARAINHOITOA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

I OSASTO

VUOTUISUUS

1 artikla

1. Toimitusjohtaja voi tehdä määrärahasiirron osastosta toiseen, luvusta toiseen ja momentilta toiselle enintään 10 prosentin rajoissa kyseisen varainhoitovuoden määrärahoista.

2. Kolme viikkoa ennen 1 kohdassa tarkoitettuja määrärahasiirtoja toimitusjohtaja ilmoittaa aikomuksestaan johtokunnalle. Asianmukaisesti perustelluista syistä, jotka jäsenvaltio ottaa esille edellä mainitun määräajan kuluessa, johtokunta ratkaisee asian.

3. Toimitusjohtaja voi tehdä määrärahasiirron momentin sisällä ja ehdottaa muita määrärahasiirtoja johtokunnalle.

2 artikla

1. Jos määrärahoja ei ole käytetty sen varainhoitovuoden aikana, jota varten ne on otettu talousarvioon, ne peruutetaan.

2. Maksusitoumusmäärärahoista, joita varainhoitovuoden tilit päätettäessä ei vielä ole sidottu, voidaan kuitenkin siirtää:

a) määrät, jotka vastaavat maksusitoumusmäärärahoja, joiden osalta useimmat sitoumusten edellyttämät alustavat muodollisuudet on tehty joulukuun 31 päivään mennessä; näitä määriä voidaan sitoa seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään saakka;

b) määrät, jotka osoittautuvat tarpeellisiksi, kun ohjelma tai hanke on perustettu varainhoitovuoden viimeisellä neljänneksellä ilman, että virasto on voinut ennen joulukuun 31 päivää sitoa talousarviossa tähän tarkoitukseen tarkoitettuja määrärahoja.

3. Maksumäärärahoista voidaan siirtää määrät, jotka tarvitaan aiempien maksusitoumusten kattamiseen tai jotka liittyvät siirrettyihin maksusitoumusmäärärahoihin, jos seuraavan varainhoitovuoden asianomaiseen budjettikohtaan osoitetut määrärahat eivät kata rahoitustarvetta. Virasto käyttää ensisijaisesti kuluvalle varainhoitovuodelle vahvistettuja määrärahoja ja vasta näiden loputtua siirrettyjä määrärahoja.

4. Varauksiin otettuja tai henkilöstömenoihin liittyviä määrärahoja ei saa siirtää.

5. Käyttämättömät käyttötarkoitukseensa sidotut tulot ja yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 15 artiklassa tarkoitetuista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista saadut, 31 päivänä joulukuuta käytettävissä olevat määrärahat siirretään ilman eri toimenpiteitä ja niitä voidaan käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon ne on osoitettu. Ensin on käytettävä ne määrärahat, jotka vastaavat edelliseltä varainhoitovuodelta siirrettyjä käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

6. Toimitusjohtaja antaa johtokunnalle siirtoja koskevat ehdotukset 15 päivään helmikuuta mennessä. Johtokunta ratkaisee asian 15 päivään maaliskuuta mennessä.

II OSASTO

YLEISEN TALOUSARVION TOTEUTTAMINEN

1 LUKU

Taloushallinnon henkilöstö

1 jakso

Tehtävien eriyttämisen periaate

3 artikla

Tulojen ja menojen hyväksyjä ja tilinpitäjä hoitavat eri tehtäviä, joita ei voi yhdistää keskenään.

2 jakso

Tulojen ja menojen hyväksyjä

4 artikla

1. Tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävistä vastaa toimitusjohtaja viraston nimissä.

2. Virasto määrittää sisäisissä hallintoa koskevissa säännöissään sen henkilöstötason, jonka toimitusjohtaja saa valtuuttaa tulojen ja menojen hyväksyjän tehtäviin noudattaen viraston työjärjestyksessä määrättyjä edellytyksiä, tehtävien laajuuden sekä valtuutettujen mahdollisuuden siirtää valtuutusta.

3. Tulojen ja menojen hyväksyjän tehtäviä voidaan siirtää ja siirrettyjä tehtäviä siirtää edelleen ainoastaan viraston perustamisesta hyväksytyn yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 11 artiklan 3 kohdan 3.1 alakohdassa tarkoitetuille henkilöille.

4. Valtuutetut ja edelleenvaltuutetut tulojen ja menojen hyväksyjät saavat toimia vain valtuutus- tai edelleenvaltuutusasiakirjassaan määrätyissä rajoissa. Toimivaltaisen valtuutetun ja edelleenvaltuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän avustajana hänen tehtävissään voi toimia yksi tai useampi henkilö, jonka tehtävänä on suorittaa ensiksi mainitun vastuulla tiettyjä talousarvion toteuttamiseksi ja tilinpäätöksessä tarvittavia toimia.

5 artikla

1. Tulojen ja menojen hyväksyjän tehtävänä on käsitellä tuloja ja menoja moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti ja huolehtia siitä, että käsittely on laillista ja asianmukaista.

2. Menojen toteuttamiseksi valtuutettu tai edelleenvaltuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä tekee talousarviositoumuksia ja oikeudellisia sitoumuksia, vahvistaa menoja, hyväksyy niitä maksettavaksi ja valmistelee määrärahojen käyttöä.

3. Tulojen toteuttamiseen kuuluu saamisennusteiden laatiminen, perittävien maksujen vahvistaminen sekä perintämääräysten lähettäminen. Tulojen toteuttamiseen voi kuulua myös vahvistetuista saatavista luopuminen.

4. Valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä laatii viraston vahvistamien vähimmäissääntöjen mukaisesti ja ottaen huomioon toimintaympäristön ja rahoitettavien toimien luonteeseen liittyvät riskit, organisaatiorakenteen sekä tehtävien toteuttamiseen soveltuvat hallinnointia ja sisäistä valvontaa koskevat järjestelmät ja menettelyt, mukaan luettuna tarvittaessa tarkastaminen jälkikäteen. Ennen toimen hyväksymistä sen toiminnalliset ja taloudelliset näkökohdat tarkastetaan; toimen aloittanut henkilö ei saa toimia tarkastajana. Toimen aloittaminen ja sen tarkastaminen etukäteen ja jälkikäteen on pidettävä erillään.

5. Taloustapahtumia valvovalla henkilöllä on oltava tehtäviensä edellyttämä ammatillinen pätevyys. Hänen on noudatettava viraston vahvistamaa johtosääntöä.

6. Jos toimien taloushallintoon ja valvontaan osallistuva henkilö katsoo, että päätös, jonka hänen esimiehensä antaa hänen täytäntöönpantavakseen tai hyväksyttäväkseen, on sääntöjenvastainen tai vastoin moitteettoman varainhoidon periaatteita tai ammatillisia sääntöjä, joita hänen on noudatettava, hänen on ilmoitettava asiasta kirjallisesti valtuutetulle tulojen ja menojen hyväksyjälle ja, jos tämä ei puutu asiaan, 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulle elimelle. Jos kyseessä on laiton toiminta, petos tai lahjonta, joka saattaa vahingoittaa viraston etuja, tulojen ja menojen hyväksyjän on ilmoitettava asiasta voimassa olevassa lainsäädännössä nimetyille viranomaisille ja elimille.

7. Tulojen ja menojen hyväksyjä laatii johtokunnalle vuosittain toimintakertomuksen tehtäviensä suorittamisesta. Kertomus sisältää taloutta ja hallinnointia koskevat tiedot ja siitä käy ilmi, vastaavatko hänen saavuttamansa tulokset asetettuja tavoitteita, millaisia riskejä tehtäviin liittyy, miten hänen käyttöönsä asetetut varat on käytetty ja miten sisäinen valvontajärjestelmä toimii. Sisäinen tarkastaja tutustuu vuosittain annettavaan toimintakertomukseen sekä muihin yksilöityihin tietoihin.

3 jakso

Toimenpiteen aloittamista ja sen tarkastamista koskevien tehtävien erottaminen toisistaan

6 artikla

1. Toimenpiteen aloittamisella tarkoitetaan kaikkia 5 artiklan 4 ja 5 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden toteuttamia toimenpiteitä, joilla valmistellaan valtuutuksen tai edelleenvaltuutuksen saaneiden toimivaltaisten tulojen ja menojen hyväksyjien vastuulla olevaa talousarvion toimeenpanoa.

2. Toimenpiteen ennakkotarkastuksella tarkoitetaan kaikkia toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän kehittämiä tarkastuksia, jotka toimitetaan ennen toimenpiteen aloittamista sen toiminnallisten ja taloudellisten näkökohtien tarkastamiseksi.

3. Jokaisen toimenpiteen osalta tehdään ainakin yksi ennakkotarkastus. Ennakkotarkastuksen tavoitteena on varmistaa erityisesti, että:

a) meno ja tulo on asianmukainen ja asiaan sovellettavien säännösten mukainen, erityisesti talousarvion ja asianomaisten asetusten sekä kaikkien perustamissopimusten soveltamiseksi annettujen säädösten, sovellettavan lainsäädännön ja mahdollisten sopimusehtojen mukainen;

b) moitteettoman varainhoidon periaatetta noudatetaan.

4. Tositteiden perusteella ja tarvittaessa tarkastuskäynnein toimitettavien jälkitarkastusten tarkoituksena on varmistaa, että talousarviosta rahoitettavat toimenpiteet on toteutettu moitteettomasti ja että erityisesti 3 kohdassa tarkoitettuja perusteita on noudatettu. Jälkitarkastukset voidaan järjestää otantamenetelmän avulla riskianalyysiä käyttäen.

5. Edellä 2 ja 4 kohdassa tarkoitetuista tarkastuksista vastaavat virkamiehet tai muut toimihenkilöt eivät voi suorittaa 1 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden vastuulla olevia valmistelutehtäviä eivätkä ole näiden alaisia.

4 jakso

Hallinnon ja sisäisen valvonnan menettelyt

7 artikla

Hallinnon ja sisäisen valvonnan järjestelmien ja menettelyjen tarkoituksena on:

a) saavuttaa viraston politiikkojen, ohjelmien ja toimien tavoitteet moitteettoman varainhoidon periaatteiden mukaisesti;

b) noudattaa EU:n oikeuden sääntöjä ja viraston vahvistamia valvonnan vähimmäisvaatimuksia;

c) suojella viraston omaisuutta ja tietoja;

d) ehkäistä ja havaita sääntöjenvastaisuuksia, virheitä ja petoksia;

e) tunnistaa ja ehkäistä hallintoon liittyviä riskejä;

f) tuottaa luotettavasti taloutta ja hallintoa koskevia tietoja;

g) säilyttää kaikki tositteet, jotka liittyvät talousarvion toteuttamiseen ja talousarvion toteuttamistoimiin ja ovat tuloksena niistä;

h) säilyttää asiakirjat, jotka koskevat viraston vaatimia ennakkovakuuksia, ja laatia aikataulu, jonka avulla voidaan järjestää kyseisten vakuuksien riittävä seuranta.

5 jakso

Tilinpitäjä

8 artikla

Virasto nimeää tilinpitäjän yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 11 artiklan 3 kohdan 3.1 alakohdassa tarkoitetuista henkilöstön jäsenistä. Johtokunnan on nimettävä tilinpitäjä tämän erityisosaamisen perusteella, joka osoitetaan todistuksin tai vastaavalla työkokemuksella.

9 artikla

1. Tilinpitäjällä on virastossa seuraavat tehtävät:

a) maksujen moitteeton suorittaminen, tulojen kantaminen ja vahvistettujen saamisten perintä;

b) tilinpäätöksen laatiminen ja esittäminen;

c) kirjanpito;

d) kirjanpidossa noudatettavien sääntöjen ja menetelmien sekä tililuettelon määritteleminen;

e) kirjanpitojärjestelmien määritteleminen ja hyväksyminen sekä tarvittaessa sellaisten tulojen ja menojen hyväksyjän määrittelemien järjestelmien hyväksyminen, joiden tarkoituksena on tuottaa tai perustella kirjanpitotietoja;

f) kassanhallinta.

2. Tilinpitäjä saa tulojen ja menojen hyväksyjiltä kaikki näiden luotettaviksi vahvistamat tiedot, joita tarvitaan, jotta tilinpäätöksessä voidaan antaa oikea kuva viraston varallisuudesta ja talousarvion toteuttamisesta.

3. Jollei 11 artiklassa toisin säädetä, yksin tilinpitäjällä on toimivalta hoitaa raha- tai muita varoja. Hän on vastuussa niiden säilyttämisestä.

10 artikla

Tilinpitäjä voi tehtäviensä suorittamiseksi siirtää joitakin niistä yhteisen toiminnan 2004/551/YUTP 11 artiklan 3 kohdan 3.1 alakohdassa tarkoitetuille henkilöille, jotka toimivat hänen alaisuudessaan. Heille siirretyt tehtävät määritellään valtuutusasiakirjassa.

6 jakso

Ennakoiden hoitaja

11 artikla

Vähäisten menojen maksamista ja muita kuin osallistuvien jäsenvaltioiden rahoitusosuuksia koskevien tulojen kantamista varten voidaan perustaa ennakkotilejä, joihin viraston tilinpitäjä hankkii varat ja joista vastaavat viraston tilinpitäjän nimeämät ennakoiden hoitajat.

2 LUKU

Taloushallinnon henkilöstön vastuualueet

1 jakso

Yleiset säännöt

12 artikla

1. Nimittävä viranomainen voi milloin tahansa päättää peruuttaa väliaikaisesti tai lopullisesti valtuutettujen tai edelleenvaltuutettujen tulojen ja menojen hyväksyjien valtuutuksen tai edelleenvaltuutuksen sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten kurinpidollisten toimenpiteiden toteuttamista.

2. Nimittävä viranomainen voi milloin tahansa päättää pidättää tilinpitäjän väliaikaisesti tai lopullisesti virantoimituksesta sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten kurinpidollisten toimenpiteiden toteuttamista.

3. Nimittävä viranomainen voi milloin tahansa päättää pidättää ennakoiden hoitajat väliaikaisesti tai lopullisesti virantoimituksesta sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisten kurinpidollisten toimenpiteiden toteuttamista.

4. Tämän luvun säännöksillä ei rajoiteta rikosoikeudellista vastuuta, joka tässä artiklassa tarkoitetulle henkilöstölle saattaa langeta asiaan sovellettavan kansallisen lainsäädännön perusteella sekä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista ja Euroopan yhteisöjen tai jäsenvaltioiden virkamiesten lahjonnan torjumista koskevien säännösten perusteella.

5. Tulojen ja menojen hyväksyjään, tilinpitäjään tai ennakoiden hoitajaan voidaan kohdistaa kurinpitomenettely ja hänet voidaan saattaa korvausvelvolliseksi. Viraston etuja haittaava laiton toiminta, petos tai lahjonta saatetaan voimassa olevassa lainsäädännössä nimetyn viranomaisen tai elimen käsiteltäväksi.

2 jakso

Valtuutettuihin ja edelleenvaltuutettuihin sovellettavat säännöt

13 artikla

1. Tulojen ja menojen hyväksyjää voidaan vaatia korvaamaan kokonaan tai osittain viraston kärsimä vahinko, joka johtuu hänen tehtäviään hoitaessaan tai niiden yhteydessä tekemästään vakavasta virheestä, erityisesti kun hän toteaa perittävät saatavat tai antaa perintämääräyksen, tekee menositoumuksen tai allekirjoittaa maksumääräyksen noudattamatta kuitenkaan näitä varainhoitoa koskevia säännöksiä. Samoin menetellään myös, kun tulojen ja menojen hyväksyjä tekee vakavan virheen eikä laadi saamista koskevaa asiakirjaa tai ei laadi perintämääräyksiä taikka antaa ne perusteluitta viivästyneinä, tai ei laadi maksumääräyksiä taikka antaa ne perusteluitta viivästyneinä, minkä vuoksi virasto voi joutua vastuuseen kolmansiin osapuoliin nähden.

2. Jos valtuutettu tai edelleenvaltuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä katsoo, että hänen toteutettavakseen annettuun päätökseen liittyy sääntöjenvastaisuuksia tai että päätös on moitteettoman varainhoidon periaatteiden vastainen, hänen on ilmoitettava tästä kirjallisesti valtuutuksen antajalle. Jos valtuutuksen antaja antaa valtuutetulle tai edelleenvaltuutetulle tulojen ja menojen hyväksyjälle kyseisen päätöksen tekemistä varten kirjallisesti perustellun toimeksiannon, tämä vapautuu vastuustaan.

3. Yksikkönsä sisällä edelleenvaltuutuksen antanut valtuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä on vastuussa hallinnointijärjestelmien ja sisäisen valvonnan järjestelmien tehokkuudesta ja edelleenvaltuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän valinnasta.

4. Virasto perustaa erityisen, toiminnallisesti riippumattoman elimen, jonka tehtävänä on selvittää taloudellisia väärinkäytöksiä ja niiden vaikutuksia. Virasto päättää kyseisen elimen lausunnon perusteella, aloittaako se kurinpitomenettelyn tai saattaako se asianomaiset korvausvelvollisiksi. Jos elin on havainnut järjestelmään liittyviä ongelmia, se toimittaa tulojen ja menojen hyväksyjälle ja valtuutetulle tulojen ja menojen hyväksyjälle, jos tämä ei ole osallisena jutussa, sekä sisäiselle tarkastajalle kertomuksen, jossa se esittää asiaa koskevia suosituksia.

3 jakso

Tilinpitäjiin ja ennakoiden hoitajiin sovellettavat säännöt

14 artikla

Tilinpitäjää voidaan vaatia korvaamaan kokonaan tai osittain viraston kärsimä vahinko, joka johtuu hänen tehtäviään hoitaessaan tai niiden yhteydessä tekemästään vakavasta virheestä. Hänet voidaan erityisesti saattaa vastuuseen, jos:

a) hänen hallussaan olevat rahavarat, muut varat tai asiakirjat katoavat taikka menettävät arvonsa;

b) pankki- tai postisiirtotilejä on aiheettomasti muutettu;

c) perinnät tai maksut eivät ole perintä- tai maksumääräyksien mukaisia;

d) tulojen kantaminen on laiminlyöty.

15 artikla

Ennakoiden hoitajaa voidaan vaatia korvaamaan kokonaan tai osittain viraston kärsimä vahinko, joka johtuu hänen tehtäviään hoitaessaan tai niiden yhteydessä tekemästään vakavasta virheestä. Hänet voidaan erityisesti saattaa vastuuseen, jos:

a) hänen hallussaan olevat rahavarat, muut varat tai asiakirjat katoavat taikka menettävät arvonsa;

b) hänen suorittamiensa maksujen perustana ei ole asianmukaisia tositteita;

c) maksu on suoritettu muulle kuin maksuun oikeutetulle;

d) tulojen kantaminen on laiminlyöty.

3 LUKU

Tulotapahtumat

1 jakso

Viraston tulojen käyttöön asettaminen

16 artikla

Yleiseen talousarvioon otetaan euroina ilmaistu arvio sekalaisista tuloista ja osallistuvien jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista muodostuvista tuloista. Osallistuvien jäsenvaltioiden rahoitusosuudet kattavat kaikki yleiseen talousarvioon otetut määrärahat sen jälkeen, kun sekalaiset tulot on vähennetty.

2 jakso

Saamisennuste

17 artikla

1. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä laatii saamisennusteen jokaisesta toimenpiteestä tai tilanteesta, josta aiheutuu virastolle saamisia tai joka muuttaa viraston saamisia.

2. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä laatii kyseisiä saamisia koskevan perintämääräyksen.

3 jakso

Saamisten vahvistaminen

18 artikla

1. Saamisen vahvistaminen on toimi, jolla valtuutettu tai edelleenvaltuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä:

a) varmistaa, että velka on olemassa;

b) määrittää tai tarkastaa velan aiheellisuuden ja sen määrän; ja

c) tarkastaa, että velka on riidaton.

2. Viraston tulot sekä kaikki saamiset, jotka ovat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet, on vahvistettava tilinpitäjälle annetulla perintämääräyksellä ja sen jälkeen velalliselle osoitetulla veloitusilmoituksella; nämä laatii toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä.

3. Aiheettomasti maksetut määrät peritään takaisin.

4 jakso

Perinnän hyväksyminen

19 artikla

1. Perintätoimen hyväksyminen on toimi, jolla toimivaltainen valtuutettu tai edelleenvaltuutettu tulojen ja menojen hyväksyjä antaa tilinpitäjälle perintämääräyksellä ohjeet periä hänen vahvistamansa saaminen.

2. Virasto voi määrätä saamisen maksuvelvollisuuden myös muille kuin valtioille päätöksellä, jonka täytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion riita-asioiden oikeudenkäyntiä koskevia sääntöjä, jonka alueella oikeudenkäynti pidetään.

5 jakso

Perintä ja viivästyskorot

20 artikla

1. Tilinpitäjä on vastuussa toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän asianmukaisesti laatimista saamisten perintää koskevista määräyksistä. Hän huolehtii siitä, että viraston tulot maksetaan kassaan asianmukaisesti ja että viraston oikeudet turvataan.

Periessään saamisia tilinpitäjä ottaa huomioon velallisen omat selvät, rahassa määritellyt ja erääntyneet saamiset virastolta.

2. Aikoessaan luopua vahvistetun saamisen perimisestä toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä tarkastaa, että luopuminen on asianmukainen ja moitteettoman varainhoidon ja suhteellisuuden periaatteen mukainen menettelyistä riippuen ja että soveltamissäännöissä asetettuja perusteita on noudatettu. Luopumispäätös on perusteltava.

21 artikla

1. Jos saamista ei ole maksettu eräpäivään mennessä, saamisesta peritään korkoa 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

2. Korkokantana saamisiin, joita ei ole maksettu eräpäivään mennessä, käytetään *Euroopan unionin virallisen lehden* C-sarjassa erääntymiskuukauden ensimmäisenä kalenteripäivänä julkaistua Euroopan keskuspankin euromääräisiin perusrahoitusoperaatioihinsa soveltamaa korkoa korotettuna:

a) seitsemällä prosenttiyksiköllä silloin kun saaminen on aiheutunut julkisista tavara- ja palveluhankinnoista;

b) kolmella ja puolella prosenttiyksiköllä muissa tapauksissa.

3. Korkoa kertyy veloitusilmoituksessa vahvistetusta saamisen eräpäivää seuraavasta kalenteripäivästä alkaen siihen kalenteripäivään, jona velka maksetaan kokonaisuudessaan takaisin.

4. Osasuorituksilla katetaan ensin 2 ja 3 kohdan mukaisesti määritetyt viivästyskorot.

5. Kun on kyse sakoista ja kun velallinen antaa rahavakuuden, jonka tilinpitäjä hyväksyy väliaikaisen maksusuorituksen sijasta, eräpäivästä laskettavana korkokantana käytetään 2 kohdassa tarkoitettua korkoa korotettuna ainoastaan yhdellä ja puolella prosenttiyksiköllä.

4 LUKU

Menotapahtumat

22 artikla

1. Kaikista menoista tehdään sitoumus, joka vahvistetaan, hyväksytään ja maksetaan.

2. Menoon sitoutumista edeltää rahoituspäätös, jonka tekee virasto tai ne viranomaiset, jolle se on siirtänyt päätöstä koskevan toimivallan.

1 jakso

Menoihin sitoutuminen

23 artikla

1. Talousarviositoumus on toimi, jolla maksuihin tarvittavat määrärahat varaudutaan suorittamaan talousarviosta myöhemmin oikeudellisen sitoumuksen mukaisesti. Oikeudellisen sitoumuksen tekeminen on toimi, jolla tulojen ja menojen hyväksyjä luo tai vahvistaa velvoitteen, josta aiheutuu meno. Talousarviositoumuksen ja oikeudellisen sitoumuksen tekee sama tulojen ja menojen hyväksyjä, paitsi asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, joista säädetään soveltamissäännöissä.

2. Talousarviositoumus on yksittäinen, jos menon edunsaaja ja määrä on määritelty. Talousarvioon tehdään kokonaissitoumus, jos ainakin yksi yksittäisen sitoumuksen tunnuspiirre on yksilöimättä. Talousarviositoumus on alustava, jos se on tarkoitettu kattamaan juoksevia hallintomenoja, joiden määrää tai lopullisia edunsaajia ei ole lopullisesti vahvistettu.

3. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiin eriin ainoastaan silloin kun perussäädöksessä niin säädetään ja jos on kyse hallintomenoista. Talousarviositoumuksen jakamisesta vuotuisiin eriin mainitaan erikseen oikeudellisessa sitoumuksessa paitsi jos on kyse henkilöstömenoista.

24 artikla

1. Tulojen ja menojen hyväksyjän on tehtävä talousarviositoumus jokaisesta toimenpiteestä, josta aiheutuu meno talousarvioon, ennen kuin hän voi tehdä oikeudellisen sitoumuksen kolmansiin osapuoliin nähden.

2. Talousarvioon tehtävät kokonaissitoumukset kattavat niihin liittyvien yksittäisten oikeudellisten sitoumusten kokonaiskulut vuoden n+1 joulukuun 31 päivään saakka.

Yksittäisiin tai alustaviin talousarviositoumuksiin liittyvät yksittäiset oikeudelliset sitoumukset tehdään viimeistään 31 päivänä joulukuuta vuonna n, jollei 23 artiklan 3 kohdasta muuta johdu.

Ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettujen ajanjaksojen päätyttyä toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä purkaa käyttämättömiä määriä koskevat talousarviositoumukset.

Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä kirjaa ennen kokonaissitoumuksen perusteella tehdyn yksittäisen oikeudellisen sitoumuksen allekirjoittamista sen määrän talousarviokirjanpitoon vähentämällä sen kokonaissitoumuksesta.

3. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskeviin oikeudellisiin sitoumuksiin ja niitä vastaaviin talousarviositoumuksiin sisältyy moitteettoman varainhoidon periaatteen mukaisesti määräpäivä, johon mennessä toteuttaminen on saatettava päätökseen, paitsi silloin kun on kyse henkilöstömenoista.

Ne osat tällaisista sitoumuksista, joita ei ole käytetty kuuden kuukauden kuluttua määräajan päättymisestä, peruuntuvat, mikä johtaa määrärahojen peruuntumiseen.

Jos oikeudellinen sitoumus ei tämän jälkeen ole aiheuttanut yhtään maksua kolmen vuoden aikana, toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä peruuttaa sen.

25 artikla

1. Talousarviositoumusta tehdessään toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä huolehtii siitä, että:

a) meno on kirjattu oikeaan budjettikohtaan;

b) määrärahat ovat käytettävissä;

c) meno on perustamissopimusten, talousarvion, tämän päätöksen ja sovellettavan lainsäädännön mukainen;

d) moitteettoman varainhoidon periaatetta on noudatettu.

2. Oikeudellista sitoumusta kirjatessaan tulojen ja menojen hyväksyjä huolehtii siitä, että:

a) sitoumusta vastaa talousarviositoumus;

b) meno on asianmukainen ja perustamissopimusten, talousarvion, tämän päätöksen ja sovellettavan lainsäädännön mukainen;

c) moitteettoman varainhoidon periaatetta on noudatettu.

2 jakso

Menojen vahvistaminen

26 artikla

Menoja vahvistaessaan toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä:

a) tarkastaa, että velkojalla on oikeus saamiseen;

b) määrittää tai tarkastaa saamisen aiheellisuuden ja sen määrän;

c) tarkastaa ne edellytykset, joilla saaminen voidaan vaatia maksettavaksi.

3 jakso

Menojen hyväksyminen

27 artikla

Menoja hyväksyessään toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä antaa tilinpitäjälle maksumääräyksellä ohjeet maksaa vahvistamansa menon määrä tarkastettuaan ensin, että määrärahat ovat käytettävissä.

4 jakso

Menojen maksaminen

28 artikla

1. Maksu suoritetaan, jos on olemassa todisteet siitä, että asianomainen toiminta on perussäädöksen säännösten tai sopimusmääräysten mukainen, yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista:

a) maksetaan koko erääntynyt määrä;

b) maksetaan:

i) ennakkomaksu, joka voidaan jakaa useaan maksuerään,

ii) yksi tai useampi välimaksu,

iii) loput erääntyneestä määrästä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut maksutyypit erotetaan toisistaan kirjanpidossa maksujen suorittamisajankohtana.

29 artikla

Tilinpitäjä maksaa menot käytettävissä olevien varojen rajoissa.

Muut kuin 11 artiklassa säädetyltä ennakkotililtä suoritettavat maksut edellyttävät sekä tilinpitäjän tai valtuutetun tilinpitäjän että tulojen ja menojen hyväksyjän tai valtuutetun tulojen ja menojen hyväksyjän allekirjoitusta.

5 jakso

Menotapahtumia koskevat määräajat

30 artikla

1. Maksut suoritetaan neljänkymmenenviiden kalenteripäivän kuluessa siitä päivästä, jona asianmukainen maksuvaatimus kirjataan toimivaltaisen tulojen ja menojen hyväksyjän valtuuttamassa yksikössä; maksupäivänä pidetään sitä päivää, jona viraston tiliä veloitetaan.

Maksuvaatimus ei ole asianmukainen silloin kun ainakin yksi sen keskeisistä osista puuttuu.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu määräaika on kolmekymmentä kalenteripäivää palvelu- ja tavarahankintoihin liittyvissä maksuissa, jos sopimuksessa ei muuten määrätä.

3. Jos hankinta- tai avustussopimuksen mukaisen maksun suorittamisen ehtona on kertomuksen hyväksyminen, 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut määräajat alkavat juosta vasta kyseisen kertomuksen hyväksymisen jälkeen joko eksplisiittisesti siten, että asiasta ilmoitetaan saajalle, tai implisiittisesti, jos sopimuksenmukainen hyväksymisaika on kulunut umpeen ilman, että se on keskeytetty saajalle osoitetulla virallisella asiakirjalla.

Hyväksymisaika on enintään:

a) kaksikymmentä kalenteripäivää tavallisten tavara- ja palveluhankintasopimusten yhteydessä;

b) neljäkymmentäviisi kalenteripäivää muiden hankintasopimusten ja avustussopimusten yhteydessä;

c) kuusikymmentä kalenteripäivää sellaisten sopimusten yhteydessä, joihin perustuvia teknisiä työsuorituksia on erityisen vaikea arvioida.

4. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä voi keskeyttää maksuajan ilmoittamalla milloin tahansa 1 kohdassa mainitun määrärajan kuluessa saajapuolelle, ettei maksuvaatimusta voida hyväksyä, koska se on aiheeton tai asianmukaisia tositteita ei ole esitetty. Jos toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä saa sellaisia tietoja, joiden perusteella voidaan epäillä maksuvaatimukseen sisältyvien menojen tukikelpoisuutta, toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä voi keskeyttää maksuajan, jotta menojen tukikelpoisuus voidaan varmistaa ennen niiden maksamista tekemällä lisätarkastuksia, joihin voivat kuulua myös paikalla toimitettavat tarkastukset. Tulojen ja menojen hyväksyjä ilmoittaa tästä viipymättä saajalle.

Jäljellä oleva maksuaika jatkuu siitä päivästä, jona oikein laadittu maksuvaatimus kirjataan ensimmäisen kerran.

5. Edellä 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen päätyttyä saajapuoli voi vaatia viivästyskoron maksamista kahden kuukauden kuluessa myöhästyneen maksun vastaanottamisesta seuraavien säännösten mukaisesti:

a) korkokantana käytetään jompaakumpaa 21 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua korkoa;

b) korkoa maksetaan maksuajan päättymistä seuraavasta kalenteripäivästä maksun suorittamisajankohtaan.

Ensimmäisen alakohdan säännöstä ei sovelleta jäsenvaltioihin.

5 LUKU

Tietojenkäsittelyjärjestelmät

31 artikla

Kun tuloja ja menoja hallinnoidaan tietojenkäsittelyjärjestelmillä, allekirjoitukset voidaan tehdä sähköisesti.

6 LUKU

Sisäinen tarkastaja

32 artikla

Virasto perustaa sisäisen tarkastuksen tehtävän, jota on hoidettava kansainvälisten standardien mukaisesti. Viraston nimeämä sisäinen tarkastaja vastaa virastolle talousarvion toteuttamisjärjestelmien ja -menettelyjen moitteettoman toiminnan tarkastamisesta. Sisäinen tarkastaja ei saa olla samalla tulojen ja menojen hyväksyjä eikä tilinpitäjä.

33 artikla

1. Sisäinen tarkastaja neuvoo virastoa riskienhallinnassa, esittää riippumattomia lausuntoja hallinnointi- ja valvontajärjestelmien laadusta sekä antaa suosituksia toimintojen toteuttamisedellytysten parantamiseksi ja edistääkseen viraston varojen taloudellista käyttöä.

Sisäisen tarkastajan tehtävänä on erityisesti:

a) arvioida sisäisten hallinnointijärjestelmien asianmukaisuutta ja tehokkuutta sekä yksiköiden toiminnan tuloksellisuutta politiikkojen, ohjelmien ja toimien toteuttamisessa niihin liittyvien riskien kannalta; ja

b) arvioida talousarvion toteuttamistoimiin sovellettavien sisäisen valvonnan ja tilintarkastuksen järjestelmien asianmukaisuutta ja laatua.

2. Sisäisen tarkastajan tehtäväkenttään kuuluvat viraston kaikki toiminnot ja yksiköt. Hän saa käyttöönsä rajoituksetta kaikki tiedot, joita hän tarvitsee tehtäviensä suorittamiseksi ja tarvittaessa paikan päällä myös jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa.

3. Sisäinen tarkastaja antaa kertomuksen havainnoistaan ja suosituksistaan virastolle. Tämä varmistaa puolestaan, että tarkastusten perusteella annettuja suosituksia noudatetaan. Lisäksi sisäinen tarkastaja esittää virastolle sisäistä tarkastusta koskevan vuosikertomuksen, jossa ilmoitetaan tehtyjen sisäisten tarkastusten lukumäärä ja tyyppi, annetut suositukset ja näiden suositusten johdosta toteutetut jatkotoimet.

4. Toimitusjohtaja toimittaa vuosittain johtokunnalle kertomuksen, jossa on yhteenveto tehtyjen tarkastusten määrästä ja tyypistä, annetuista suosituksista ja näiden suositusten johdosta toteutetuista jatkotoimista.

34 artikla

Virasto antaa sisäiseen tarkastajaan sovellettavat erityissäännökset, ja niissä on taattava hänen täydellinen riippumattomuutensa ja määritettävä hänen vastuunsa.

III OSASTO

JULKISET HANKINNAT

1 LUKU

Yleiset säännökset

1 jakso

Soveltamisala ja tarjouskilpailujen ratkaisuperiaatteet

35 artikla

1. Julkiset hankinnat ovat vastikkeellisia kirjallisia sopimuksia, jotka hankintaviranomaisena toimiva virasto tekee ja jotka koskevat irtaimen tai kiinteän omaisuuden, työsuoritusten taikka palveluiden hankkimista yleisestä talousarviosta osittain tai kokonaan suoritettavaa maksua vastaan.

Julkisia sopimuksia ovat:

a) kiinteistön ostoa tai vuokrausta koskevat sopimukset;

b) tavarahankintasopimukset;

c) urakkasopimukset;

d) palveluhankintasopimukset.

36 artikla

1. Viraston yleisestä talousarviosta kokonaan tai osittain rahoitettavissa julkisissa hankinnoissa on noudatettava avoimuuden, suhteellisuuden, tasapuolisen kohtelun ja syrjimättömyyden periaatteita.

2. Julkiset hankinnat on kilpailutettava mahdollisimman laajasti, jollei 38 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista neuvottelumenettelystä muuta johdu.

2 jakso

Julkaiseminen

37 artikla

1. Julkisia palvelu- ja tavarahankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien menettelyjen yhteensovittamisesta annetuissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä säädetyn kynnysarvon ylittävistä hankinnoista on julkaistava ilmoitus *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tarjouskilpailua koskevan ennakkoilmoituksen saa jättää julkaisematta ainoastaan 66 artiklassa tarkoitettujen vähäisten hankintojen osalta.

Joitakin tietoja tarjouskilpailun ratkaisusta voidaan jättää julkaisematta, jos niiden julkaiseminen estäisi lain soveltamista tai olisi yleisen edun vastaista tai vahingoittaisi julkisyhteisöjen tai yksityisten yritysten laillisia kaupallisia etuja taikka haittaisi tarjoajien välistä rehellistä kilpailua.

2. Hankinnat, joiden arvo on pienempi kuin 66 artiklassa säädetty kynnysarvo, julkaistaan tarvittaessa.

3 jakso

Hankintamenettelyt

38 artikla

1. Hankintamenettelyt ovat seuraavat:

a) avoin menettely;

b) rajoitettu menettely;

c) suunnittelukilpailu;

d) neuvottelumenettely.

39 artikla

Vahvistetaan julkisia palvelu- ja tavarahankintoja sekä julkisia rakennusurakoita koskevien menettelyjen yhteensovittamisesta annetuissa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveissä kynnysarvot, joilla määritetään:

a) 37 artiklassa tarkoitetut julkaisemistavat;

b) 38 artiklassa tarkoitetut menettelytavat;

c) niitä koskevat määräajat.

4 jakso

Tarjouskilpailu

40 artikla

Hankintasopimuksen aiheesta on annettava täydellinen, selkeä ja täsmällinen määritelmä tarjouspyyntöasiakirjoissa.

41 artikla

Tarjouskilpailuun voivat osallistua tasapuolisin edellytyksin luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, jotka kuuluvat perustamissopimusten soveltamisalaan, sekä sellaisen kolmannen maan, joka on tehnyt yhteisöjen kanssa erillissopimuksen yhteistyöstä julkisten hankintojen alalla, luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt, kyseisessä sopimuksessa määrätyin edellytyksin.

42 artikla

Kun on sovellettava Maailman kauppajärjestössä tehtyä julkisia hankintoja koskevaa monenkeskistä sopimusta, tarjouskilpailuihin voivat osallistua myös kyseisessä sopimuksessa määrätyin edellytyksin kansallisuudeltaan sellaisen valtion luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joka on ratifioinut tämän sopimuksen.

43 artikla

1. Hankintamenettelyyn ei saa osallistua ehdokas tai tarjoaja, joka:

a) on konkurssissa tai selvitystilassa taikka on keskeyttänyt liiketoimintansa tai jolle on vahvistettu akordi tai jota koskeva konkurssi- tai akordihakemus tai hakemus yhtiön purkamiseksi on vireillä tai joka on muun vastaavan kansalliseen lainsäädäntöön ja kansallisiin määräyksiin perustuvan menettelyn alainen;

b) on tuomittu ammattinsa harjoittamiseen liittyvästä rikkomuksesta lainvoimaisella tuomiolla;

c) on syyllistynyt ammattiaan harjoittaessaan vakavaan virheeseen, jonka hankintaviranomainen voi näyttää toteen;

d) on laiminlyönyt verojen tai lakisääteisten sosiaalimaksujen suorittamisen maassa, johon se on sijoittautunut, tai hankintaviranomaisen maassa taikka maassa, jossa hankinta toteutetaan;

e) on tuomittu lainvoimaisella päätöksellä petoksesta, lahjonnasta, rikollisjärjestöön osallistumisesta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa yhteisöjen tai viraston taloudellisia etuja;

f) on osallistunut johonkin toiseen Euroopan unionin talousarviosta tai viraston yleisestä talousarviosta rahoitettavaan hankintamenettelyyn tai avustuksen myöntämismenettelyyn ja jonka on mainittuun menettelyyn osallistuessaan todettu rikkoneen sopimusvelvoitteitaan.

2. Ehdokkaan tai tarjoajan on osoitettava, että mikään 1 kohdassa esitetyistä tilanteista ei koske sitä.

44 artikla

Hankintamenettelyn ulkopuolelle suljetaan ehdokas tai tarjoaja, joka kyseisen hankintamenettelyn yhteydessä:

a) on jäävi;

b) on syyllistynyt väärien tietojen antamiseen ilmoittaessaan hankintaviranomaiselle hankintamenettelyyn osallistumista varten vaadittuja tietoja tai ei ole toimittanut vaadittuja tietoja.

45 artikla

Virasto perustaa keskustietokannan, joka sisältää tiedot ehdokkaista ja tarjoajista, jotka ovat jossakin 43 ja 44 artiklassa esitetyistä tilanteista. Tämän tietokannan ainoana tarkoituksena on varmistaa, että 43 ja 44 artiklaa sovelletaan oikein henkilötietojen suojelua koskevaa yhteisön säännöstöä noudattaen.

46 artikla

Hankintaviranomainen voi määrätä 43 ja 44 artiklan mukaisesti poissuljetulle ehdokkaalle tai tarjoajalle hallinnollisia tai taloudellisia seuraamuksia, sen jälkeen kun tälle on annettu tilaisuus esittää huomautuksensa.

Seuraamukset voivat johtaa siihen, että:

a) kyseinen ehdokas tai tarjoaja suljetaan viraston yleisestä talousarviosta rahoitettavien hankintojen ja avustusten ulkopuolelle enintään viideksi vuodeksi;

b) edellä 43 artiklan 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetussa tapauksessa toimeksisaajalle ja 44 artiklassa tarkoitetussa tapauksessa ehdokkaalle tai tarjoajalle määrätään asian vakavuuden vaatiessa taloudellisia seuraamuksia, joiden määrä ei kuitenkaan saa ylittää kyseisen sopimuksen arvoa.

Seuraamukset määrätään suhteessa hankintojen merkitykseen ja virheiden vakavuuteen.

47 artikla

1. Valintaperusteet, joiden mukaan arvioidaan ehdokkaan tai tarjoajan valmiudet, ja ratkaisuperusteet, joiden mukaan arvioidaan tarjousten sisältö, määritellään ennalta ja esitetään tarjouspyyntöasiakirjoissa.

2. Tarjouskilpailu voidaan ratkaista tarjousmenettelyssä tai valitsemalla taloudellisesti edullisin tarjous.

48 artikla

1. Tarjousten jättäminen on järjestettävä siten, että tarjouksista syntyy todellista kilpailua ja että ne pysyvät salaisina niiden samanaikaiseen avaamiseen asti.

2. Hankintaviranomainen voi vaatia tarjoajilta soveltamissäännöissä säädettyjen edellytysten mukaisesti vakuuden tarjousten poisvetämisen varalta.

3. Jäljempänä 66 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja vähäisiä hankintoja lukuun ottamatta hakemukset tai tarjoukset saa avata ainoastaan tätä varten nimitetty lautakunta. Kaikki tarjoukset tai hakemukset, jotka todetaan sääntöjenvastaisiksi, hylätään.

4. Hakemukset tai tarjoukset, jotka lautakunta toteaa sääntöjenmukaisiksi, arvioidaan tarjouskilpailun voittajaehdokkaan valitsemiseksi nimitettävässä komiteassa tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltyjen valinta- ja ratkaisuperusteiden mukaisesti.

49 artikla

Hankintamenettelyn aikana hankintaviranomainen ja ehdokas tai tarjoaja saavat olla yhteydessä toisiinsa ainoastaan silloin, kun avoimuuden ja tasapuolisen kohtelun periaatteet voidaan turvata. Yhteydenotot eivät saa johtaa sopimusehtojen tai alkuperäisten tarjousehtojen muuttamiseen.

50 artikla

1. Toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä nimeää tämän jälkeen tarjouskilpailun voittajan noudattaen tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltyjä valinta- ja ratkaisuperusteita ja julkisista hankinnoista annettuja sääntöjä.

2. Hankintaviranomaisen on ilmoitettava jokaiselle hylätylle ehdokkaalle tai tarjoajalle seikat, joiden perusteella tämän ehdokkuus tai tarjous on hylätty, sekä jokaiselle valintaperusteet täyttävän tarjouksen tehneelle, joka sitä kirjallisesti pyytää, valitun tarjouksen ominaisuudet ja siihen liittyvät edut sekä valitun tarjouksen tekijän nimi. Joitakin tietoja voidaan kuitenkin jättää ilmoittamatta, jos niiden ilmoittaminen estäisi lain soveltamista tai olisi yleisen edun vastaista tai vahingoittaisi julkisyhteisöjen tai yksityisten yritysten laillisia kaupallisia etuja taikka haittaisi tarjoajien välistä rehellistä kilpailua.

51 artikla

Hankintaviranomainen voi sopimuksen allekirjoittamiseen asti joko luopua sopimuksen tekemisestä tai peruuttaa hankintamenettelyn. Tässä tapauksessa ehdokkaat tai tarjoajat eivät voi vaatia minkäänlaista korvausta. Tällainen päätös on perusteltava ja saatettava ehdokkaiden tai tarjoajien tietoon.

5 jakso

Vakuudet ja valvonta

52 artikla

Hankintaviranomainen voi vaatia toimeksisaajilta etukäteen vakuuden, ja tietyissä soveltamissäännöissä säädetyissä tapauksissa sen on vaadittava vakuus:

a) sopimuksen täytäntöönpanon varmistamiseksi;

b) ennakkomaksujen suorittamiseen liittyvien taloudellisten riskien rajoittamiseksi.

53 artikla

1. Jos hankintamenettelyyn tai sopimuksen täytäntöönpanoon liittyy huomattavia virheitä tai väärinkäytöksiä taikka petoksia, viraston on keskeytettävä kyseisen sopimuksen täytäntöönpano.

2. Jos toimeksisaaja on syyllistynyt tällaisiin virheisiin, väärinkäytöksiin tai petoksiin, virasto voi lisäksi kieltäytyä suorittamasta maksuja ja periä takaisin jo maksetut määrät oikeassa suhteessa virheiden, väärinkäytösten tai petosten vakavuuteen.

2 LUKU

Soveltamissäännöt

54 artikla

1. Puitesopimus on hankintaviranomaisena toimivan viraston ja taloudellisen toimijan välinen hankintasopimus, jonka tarkoituksena on määrittää keskeisimmät ehdot, joita sovelletaan määrätyn ajanjakson kuluessa tehtäviin erillissopimuksiin erityisesti hankinnan keston, kohteen, hinnan ja suoritusehtojen sekä määrien osalta.

Hankintaviranomainen voi myös tehdä rinnakkaisia puitesopimuksia, jotka ovat samoin ehdoin usean tavaran- tai palveluntoimittajan kanssa tehtäviä erillissopimuksia. Tällöin 69 artiklassa tarkoitetussa tarjouseritelmässä täsmennetään niiden taloudellisten toimijoiden enimmäismäärä, joiden kanssa hankintaviranomainen tekee sopimuksen.

Puitesopimusten kesto voi olla enintään neljä vuotta paitsi poikkeustapauksissa, joissa se on puitesopimuksen kohteen kannalta perusteltua.

Virasto ei saa käyttää puitesopimuksia väärin tai niin, että niiden tarkoituksena tai niiden vaikutuksesta kilpailu estyy, rajoittuu tai sitä vääristetään.

2. Puitesopimuksiin perustuvat erillissopimukset tehdään kyseisissä puitesopimuksissa vahvistettujen ehtojen mukaisesti.

3. Määrärahoja voidaan sitoa ennalta ainoastaan puitesopimusten mukaisesti tehtyjä erillissopimuksia varten.

1 jakso

Julkaiseminen

55 artikla

1. Julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltamisalaan kuuluvissa hankinnoissa tarjouskilpailusta on julkaistava ennakkoilmoitus, hankintailmoitus ja ratkaisuilmoitus.

2. Ennakkoilmoitus on ilmoitus, jolla virasto julkistaa ohjeellisesti varainhoitovuoden aikana tehtävien palvelulajeittain tai tuoteryhmittäin ryhmiteltyjen hankintojen arvioidun kokonaisarvon ja varainhoitovuoden aikana toteutettavien urakoiden olennaisen sisällön. Ennakkoilmoitus on tehtävä niistä hankinnoista ja urakoista, joiden arvioitu kokonaisarvo on 67 artiklassa vahvistetun kynnysarvon suuruinen tai sitä suurempi.

Ennakkoilmoitus tavara- tai palveluhankinnasta toimitetaan Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle mahdollisimman pian, ja joka tapauksessa ennen asianomaisen varainhoitovuoden maaliskuun 31 päivää, ja ennakkoilmoitus rakennusurakasta mahdollisimman pian ohjelman hyväksymispäätöksen jälkeen.

3. Virasto tiedottaa aikomuksestaan käynnistää hankintamenettely hankintailmoituksella. Hankintailmoitus on pakollinen hankinnoissa, joiden arvioitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 68 artiklan a ja c alakohdassa vahvistetut kynnysarvot.

Avoimessa menettelyssä hankintailmoituksessa ilmoitetaan tarjousten avaamista varten nimitetyn lautakunnan kokouksen päivämäärä, kellonaika ja paikka; tarjoajat voivat osallistua kokoukseen.

Halutessaan järjestää suunnittelukilpailun virasto ilmoittaa aikeistaan ilmoituksella.

4. Hankintamenettelyn tuloksista tiedotetaan ratkaisuilmoituksessa. Ratkaisuilmoitus on pakollinen hankinnoissa, joiden arvioitu arvo on yhtä suuri tai suurempi kuin 68 artiklassa vahvistetut kynnysarvot. Ratkaisuilmoitusta ei tarvitse tehdä puitesopimuksen mukaisesti tehdyistä erillissopimuksista.

Ratkaisuilmoitus toimitetaan Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle viimeistään neljäkymmentäkahdeksan kalenteripäivää tarjouskilpailun päättymisen eli sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

5. Ilmoitukset laaditaan direktiivin 2001/78/EY [1] liitteenä olevien mallien mukaisesti.

56 artikla

1. Jäljempänä 67 ja 68 artiklassa säädetyn kynnysarvon alittavista hankinnoista ja julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/50/ETY [2] liitteessä I B tarkoitetuista palveluhankinnoista on julkaistava asianmukaiset ilmoitukset kilpailevien tarjousten ja hankintamenettelyjen puolueettomuuden varmistamiseksi. Tällä tavoin julkaistaan:

a) jos 55 artiklassa tarkoitettua hankintailmoitusta ei ole julkaistu, kiinnostuksenilmaisupyyntö sellaisten hankintojen osalta, joilla on samanlainen kohde ja joiden arvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu arvo;

b) vuosittain toimittajaluettelo, jossa esitetään hankinnan kohde ja arvo.

2. Kiinteistöhankintojen osalta julkaistaan vuosittain erikseen toimittajaluettelo, jossa esitetään hankinnan kohde ja arvo. Luettelo toimitetaan johtokunnalle.

3. Tiedot hankinnoista, joiden arvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 65 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu arvo, toimitetaan Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistolle viimeistään sen varainhoitovuoden päättymistä, jonka osalta vuosittainen toimittajaluettelo on laadittu, seuraavan maaliskuun 31 päivänä.

Muiden hankintojen osalta ennakkoilmoitukset ja vuosittainen toimittajaluettelo julkaistaan viraston Internet-sivustolla; jälki-ilmoitus julkaistaan viimeistään seuraavan varainhoitovuoden 31 päivänä maaliskuuta. Tiedot voidaan julkaista myös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

[1] EYVL L 285, 29.10.2001, s. 1.
[2] EYVL L 209, 24.7.1992, s. 1. Direktiivi on kumottu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2004/18/EY (EUVL L 134, 30.4.2004, s. 114).

57 artikla

1. Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto julkaisee 55 ja 56 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* viimeistään kahdentoista kalenteripäivän kuluttua niiden lähettämisestä.

Jäljempänä 81 artiklassa tarkoitettujen nopeutettujen menettelyjen yhteydessä määräaika on viisi kalenteripäivää, jos ilmoitukset on laadittu ja lähetetty sähköisessä muodossa.

2. Viraston on pystyttävä osoittamaan, minä päivänä ilmoitukset on lähetetty.

58 artikla

1. Edellä 55, 56 ja 57 artiklassa säädettyjen julkaisutoimenpiteiden lisäksi hankinnasta voidaan tiedottaa myös muulla tavoin, erityisesti sähköisesti. Tällaisessa julkistamisessa viitataan 57 artiklassa tarkoitettuun, *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistuun ilmoitukseen, jos sellainen on, eikä sähköistä ilmoitusta saa julkaista ennen kyseistä todistusvoimaista ilmoitusta.

2. Tämä julkistaminen ei saa saattaa ehdokkaita tai tarjoajia eriarvoiseen asemaan, ja se saa sisältää ainoastaan tiedot, jotka sisältyvät edellä mainittuun hankintailmoitukseen, jos sellainen on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2 jakso

Hankintamenettelyt

59 artikla

1. Hankinta voidaan tehdä joko avoimen tai rajoitetun tarjouskilpailun, hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeisen neuvottelumenettelyn tai ilman etukäteen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistavaa hankintailmoitusta järjestettävän neuvottelumenettelyn taikka tarvittaessa suunnittelukilpailun perusteella.

2. Tarjouskilpailua kutsutaan avoimeksi, kun kuka tahansa taloudellisista toimijoista voi tehdä tarjouksen. Tarjouskilpailu on rajoitettu, kun kaikki taloudelliset toimijat voivat pyytää saada osallistua kilpailuun ja kun tarjouksen voivat tehdä ainoastaan 74 artiklassa tarkoitetut valintaperusteet täyttävät ehdokkaat, joille virasto on lähettänyt samanaikaisesti kirjallisen kutsun.

Toimeksisaajat voidaan valita kunkin hankinnan osalta erikseen tai ehdokkaista voidaan laatia luettelo 65 artiklassa tarkoitetulla menettelyllä.

3. Jos käytetään neuvottelumenettelyä, virasto ottaa yhteyttä valitsemiinsa tarjoajiin, jotka täyttävät 74 artiklassa tarkoitetut edellytykset, ja neuvottelee hankintaehdoista yhden tai useamman tällaisen tarjoajan kanssa.

Jos käytetään 64 artiklassa tarkoitettua neuvottelumenettelyä, josta julkaistaan hankintailmoitus, virasto lähettää samanaikaisesti kirjallisen kutsun kaikille neuvotteluihin valituille ehdokkaille.

4. Suunnittelukilpailu on menettely, jolla hankintaviranomainen voi hankkia lähinnä arkkitehtuurin tai maanrakennuksen taikka tietojenkäsittelyn alaan liittyvän suunnitelman tai ehdotuksen. Suunnittelukilpailun voittajaehdokkaan esittää tuomaristo, joka voi jakaa palkintoja.

60 artikla

1. Kun käytetään rajoitettua menettelyä, myös 65 artiklassa tarkoitettua menettelyä, on pyydettävä tarjous vähintään viideltä ehdokkaalta, jos valintaperusteet täyttäviä ehdokkaita on riittävästi.

Hankintaviranomainen voi myös päättää hankinnan kohteen perusteella ja objektiivisten ja syrjimättömien valintaperusteiden nojalla, että ehdokkaita voi olla enintään kaksikymmentä. Tällöin 55 artiklassa tarkoitetussa hankintailmoituksessa tai 56 artiklassa tarkoitetussa kiinnostuksenilmaisupyynnössä on ilmoitettava hintarajat ja valintaperusteet.

Todellisen kilpailun aikaansaamiseksi on kuitenkin annettava riittävän monelle ehdokkaalle mahdollisuus esittää tarjous.

2. Kun käytetään neuvottelumenettelyä, neuvotteluihin on kutsuttava vähintään kolme ehdokasta, jos valintaperusteet täyttäviä ehdokkaita on riittävästi.

Todellisen kilpailun aikaansaamiseksi on kuitenkin annettava riittävän monelle ehdokkaalle mahdollisuus esittää tarjous.

Toisen alakohdan säännöstä ei sovelleta 66 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuihin hankintoihin, joiden arvo on hyvin vähäinen.

61 artikla

Neuvottelumenettelyissä virasto neuvottelee tarjoajien kanssa näiden esittämistä tarjouksista niiden muokkaamiseksi 55 artiklassa tarkoitetussa hankintailmoituksessa tai tarjouseritelmässä ja mahdollisissa muissa asiakirjoissa esitettyjen vaatimusten mukaisiksi ja edullisimman tarjouksen löytämiseksi. Virasto kohtelee neuvottelujen aikana kaikkia tarjoajia tasapuolisesti.

62 artikla

1. Suunnittelukilpailun järjestämistä koskevat säännöt toimitetaan kaikille niille, jotka ovat ilmaisseet kiinnostuksensa osallistumiseen. Suunnittelukilpailuun on kuitenkin kutsuttava riittävän monta ehdokasta todellisen kilpailun aikaansaamiseksi.

2. Tuomariston nimittää toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä. Siihen saa kuulua vain luonnollisia henkilöitä, joiden on oltava riippumattomia suunnittelukilpailun osanottajista. Jos suunnittelukilpailun osanottajilta vaaditaan erityistä ammattipätevyyttä, vähintään kolmasosalla tuomariston jäsenistä on oltava sama tai vastaava pätevyys.

Tuomaristo antaa lausuntonsa itsenäisesti sille nimettömästi esitettyjen ehdotusten perusteella ja yksinomaan suunnittelukilpailuilmoituksessa esitetyillä perusteilla.

3. Tuomariston ratkaisuesitys, joka perustuu kunkin ehdotuksen ansioihin, ja tuomariston huomautukset kirjataan arvosteluun, jonka kaikki sen jäsenet allekirjoittavat. Ehdotukset pysyvät nimettöminä tuomariston lausunnon antamiseen saakka.

4. Tämän jälkeen hankintaviranomainen tekee päätöksen, jossa esitetään hyväksytyn ehdokkaan nimi ja osoite ja syyt tämän valintaan suunnittelukilpailuilmoituksessa ennalta esitettyjen perusteiden kannalta varsinkin, jos valittu ehdokas on muu kuin tuomariston lausunnossa esitetty ehdokas.

63 artikla

1. Virasto voi käyttää neuvottelumenettelyä julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta seuraavissa tapauksissa:

a) alkuperäisen menettelyn jälkeisellä avoimella tai rajoitetulla menettelyllä ei ole saatu lainkaan tarjouksia tai tehdyt tarjoukset eivät vastaa tarjouspyyntöä, eikä 69 artiklassa tarkoitetuissa tarjouskilpailuasiakirjoissa eriteltyjä alkuperäisiä sopimusehtoja olennaisesti muuteta;

b) teknisistä tai taiteellisista taikka yksinoikeuden suojaamiseen liittyvistä syistä hankinta on annettava tietyn taloudellisen toimijan tehtäväksi;

c) siltä osin kuin se on välttämätöntä, kun muille menettelyille 79, 80 ja 81 artiklassa asetettuja määräaikoja ei voida noudattaa, koska asia on äärimmäisen kiireellinen ennalta arvaamattomista, virastosta riippumattomista syistä, jotka ovat omiaan vaarantamaan viraston edun;

d) palveluhankintasopimus tehdään suunnittelukilpailun perusteella ja se on asiaan sovellettavien sääntöjen mukaan tehtävä suunnittelukilpailun voittajan kanssa, tai jos voitto on jaettu, voittajista yhden kanssa. Jälkimmäisessä tapauksessa kaikki suunnittelukilpailun voittajat kutsutaan osallistumaan neuvotteluihin;

e) on kyse lisäpalveluista ja -urakoista, jotka eivät sisälly hankkeen alkuperäisiin suunnitelmiin eivätkä alunperin tehtyyn sopimukseen ja joista on tullut ennalta arvaamattomasta ja hankintaviranomaisesta riippumattomasta syystä välttämättömiä palvelun tai rakennusurakan toteuttamiselle 2 kohdassa tarkoitetuin edellytyksin;

f) on kyse lisähankinnoista, jotka virasto on tehnyt alkuperäisen toimeksisaajan kanssa alkuperäisen kaltaisen palvelun tai urakan suorittamisesta ja joiden kohde vastaa hankintasuunnitelmaa, ja alkuperäinen hankinta on tehty avoimella tai rajoitetulla menettelyllä;

g) tavarahankintasopimuksissa, kun:

   i) tarvitaan lisätoimituksia joko tavanomaisten toimitusten tai laitteistojen osittaiseksi korvaamiseksi tai aiempien toimitusten tai laitteistojen laajentamiseksi, jos hankintaviranomainen joutuisi toimittajan vaihtamisen vuoksi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan poikkeavaa materiaalia, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa. Tällainen hankintasopimus voi olla voimassa enintään kolmen vuoden ajan;

   ii) hankittavat tuotteet valmistetaan vain tutkimusta, kokeilua, kehittämistä tai tieteellistä tarkoitusta varten eikä tuotteen kaupallisen kannattavuuden testaamiseksi tai joukkotuotantoon, jonka tavoitteena on tutkimus- ja kehityskustannusten korvaaminen;

h) kiinteistöhankintasopimuksissa, kun paikalliset kiinteistömarkkinat on kartoitettu;

i) sopimuksissa, joiden arvo on pienempi kuin 66 artiklan 2 kohdassa vahvistettu kynnysarvo.

2. Edellä 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen palvelujen ja urakoiden osalta hankintaviranomaiset voivat käyttää neuvottelumenettelyä julkaisematta etukäteen hankintailmoitusta edellyttäen, että lisäsuoritukset tilataan alkuperäiseltä toimeksisaajalta:

a) kun lisähankintoja ei voida erottaa teknisesti tai taloudellisesti päähankinnasta aiheuttamatta hankintaviranomaiselle huomattavaa haittaa; tai

b) kun lisähankinnat voidaan erottaa alkuperäisen hankinnan toteuttamisesta, mutta ne ovat ehdottoman välttämättömiä tämän loppuunsaattamiseksi.

Lisähankintojen yhteenlaskettu arvo saa olla enintään 50 prosenttia alkuperäisen hankinnan arvosta.

3. Edellä 1 kohdan f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa mahdollisuus käyttää neuvottelumenettelyä ilmoitetaan jo alkuperäisen tarjouskilpailun yhteydessä ja lisähankintojen arvioitu kokonaisarvo otetaan huomioon 68 artiklassa tarkoitettuja kynnysarvoja laskettaessa. Tätä menettelyä voidaan käyttää ainoastaan alkuperäisen hankintasopimuksen tekemistä seuraavien kolmen vuoden aikana.

64 artikla

1. Virasto voi käyttää neuvottelumenettelyä hankintailmoituksen julkaistuaan seuraavissa tapauksissa:

a) kun päättyneellä avoimella tai rajoitetulla menettelyllä on saatu sääntöjenvastaisia tarjouksia tai tarjoukset eivät vastaa varsinkaan valinta- ja ratkaisuperusteita, eikä 69 artiklassa tarkoitetuissa tarjouskilpailuasiakirjoissa eriteltyjä alkuperäisiä sopimusehtoja olennaisesti muuteta;

b) poikkeustapauksissa, kun tarjoaja ei voi palveluhankinnan tai urakkasopimuksen luonteen tai siihen liittyvien riskien vuoksi suorittaa yleistä ennakkohinnoittelua;

c) kun esimerkiksi rahoituspalvelujen ja henkisten suoritusten alalla hankittavien palvelujen luonteen vuoksi tarjouseritelmiä ei voida laatia niin tarkasti, että hankinta voitaisiin tehdä valitsemalla paras tarjous avoimen tai rajoitetun menettelyn sääntöjä noudattaen;

d) kun urakkasopimukseen kuuluvat työt tehdään vain tutkimusta, kokeilua tai kehittämistä varten eikä pyritä taloudelliseen kannattavuuteen tai tutkimus- ja kehityskustannusten kattamiseen;

e) kun on kyse direktiivin 92/50/ETY liitteessä I B tarkoitetuista palveluhankinnoista, jollei 63 artiklan 1 kohdan i alakohdan säännöksistä muuta johdu.

2. Edellä 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa viraston ei tarvitse julkaista hankintailmoitusta, jos neuvottelumenettelyyn otetaan mukaan kaikki tarjoajat, jotka täyttävät valintaperusteet ja jotka ovat aiemman menettelyn yhteydessä tehneet tarjousmenettelyn muotovaatimukset täyttävän tarjouksen.

65 artikla

1. Kiinnostuksenilmaisupyyntö on esikarsinnan keino, jolla ehdokkaita kehotetaan esittämään tarjous rajoitetuissa tarjouskilpailuissa, joita on tarkoitus järjestää 50 000 euron tai sen ylittävistä hankinnoista, jollei 63 tai 64 artiklan säännöksistä muuta johdu.

2. Kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella laadittava luettelo on voimassa enintään kolmen vuoden ajan siitä päivästä, kun 56 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu ilmoitus on lähetetty Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistoon. Kaikki halukkaat voivat ilmoittautua ehdokkaiksi milloin tahansa luettelon voimassaoloaikana, kolmea viimeistä kuukautta lukuun ottamatta.

3. Kunkin hankinnan yhteydessä hankintaviranomainen pyytää joko kaikkia luetteloon merkittyjä tai näiden joukosta objektiivisten ja syrjimättömien valintaperusteiden nojalla valittuja ehdokkaita esittämään tarjouksen.

66 artikla

1. Hankintoihin, joiden arvo on vähemmän kuin 50 000 euroa, voidaan soveltaa rajoitettua menettelyä ilman kiinnostuksenilmaisupyyntöä, jos neuvotteluja käydään vähintään viiden ehdokkaan kanssa, jollei 63 tai 64 artiklan säännöksistä muuta johdu.

2. Hankintoihin, joiden arvo on vähemmän kuin 13 800 euroa, voidaan soveltaa neuvottelumenettelyä, jos neuvotteluja käydään vähintään kolmen ehdokkaan kanssa.

3. Hankinnat, joiden arvo on vähemmän kuin 1 050 euroa, voidaan tehdä yhden ainoan tarjouksen perusteella neuvottelumenettelyssä.

4. Ennakkotileiltä suoritettavat tai virastolle aiheutuneiden tiedotusmenojen rahoittamiseksi suoritettavat alle 200 euron suuruiset maksut voidaan maksaa pelkän laskun perusteella ilman edeltävän tarjouksen hyväksymistä.

67 artikla

Kynnysarvoiksi, jotka ylittävistä hankinnoista on julkaistava ennakkoilmoitus, vahvistetaan:

a) 750 000 euroa direktiivin 92/50/ETY liitteeseen I A sisältyvien tavara- ja palveluhankintojen osalta;

b) 5 923 624 euroa rakennusurakoiden osalta.

68 artikla

Edellä 39 artiklassa tarkoitetuiksi kynnysarvoiksi vahvistetaan:

a) 154 014 euroa direktiivin 92/50/ETY liitteeseen I A sisältyvien tavara- ja palveluhankintojen osalta, kyseiseen liitteen pääluokkaan 8 sisältyvät tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvät hankinnat pois luettuina;

b) 200 000 euroa direktiivin 92/50/ETY liitteeseen I B sisältyvien palveluhankintojen ja kyseisen direktiivin liitteen I A pääluokkaan 8 sisältyvien tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvien hankintojen osalta;

c) 5 923 624 euroa rakennusurakoiden osalta.

69 artikla

1. Tarjouskilpailuasiakirjoissa on oltava ainakin:

a) tarjous- tai neuvottelupyyntö;

b) edellisiin liittyvä tarjouseritelmä, johon liitetään julkisiin hankintoihin sovellettavat yleiset sopimusehdot;

c) mallisopimus.

Tarjouskilpailuasiakirjoissa on viitattava julkaisutoimenpiteisiin, jotka on toteutettu 55–58 artiklan mukaisesti.

2. Tarjouspyynnössä on ainakin:

a) annettava yksityiskohtaiset määräykset tarjousten toimittamisesta ja niiden esittämisestä, kuten määräpäivä ja kellonaika sekä selvitys siitä, vaaditaanko vakiomuotoisen vastauslomakkeen täyttämistä, tarjoukseen liitettävät asiakirjat, myös tositteet 74 artiklassa tarkoitetusta vakavaraisuudesta, luottokelpoisuudesta ja teknisestä ja ammatillisesta pätevyydestä, sekä tarjousten lähetysosoite;

b) todettava, että tarjouksen tekeminen merkitsee 1 kohdassa tarkoitetun tarjouseritelmän ja kyseiseen hankintaan sovellettavien yleisten sopimusehtojen hyväksymistä ja että tarjouksen tekeminen sitoo tarjoajaa sopimuksen täytäntöönpanon ajan, jos tästä tulee tarjouskilpailun voittaja;

c) ilmoitettava määräaika, jona tarjous on voimassa ja tarjoajan on säilytettävä tarjouksensa ehdot muuttamattomina;

d) kiellettävä kaikki yhteydenotot hankintaviranomaisen ja tarjoajan välillä menettelyn aikana, lukuun ottamatta poikkeustapauksia ja tarkastuskäyntejä, joita koskevista ehdoista on määrättävä yksityiskohtaisesti.

3. Tarjouseritelmässä on ainakin:

a) esitettävä hankintaan sovellettavat hylkäämis- ja valintaperusteet paitsi rajoitetussa menettelyssä ja 64 artiklassa tarkoitetuissa etukäteen julkaistavan hankintailmoituksen jälkeen aloitettavissa neuvottelumenettelyissä; tällöin kyseiset perusteet esitetään yksinomaan hankintailmoituksessa tai kiinnostuksenilmaisupyynnössä;

b) esitettävä ratkaisuperusteet ja niiden painotus, jos sitä ei ole esitetty hankintailmoituksessa;

c) esitettävä 70 artiklassa tarkoitetut tekniset eritelmät;

d) ilmoitettava, mitä vaatimuksia vaihtoehtojen on täytettävä valittaessa 77 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua kokonaistaloudellisesti edullisinta tarjousta, jos hankintaviranomainen ei ole erikseen maininnut hankintailmoituksessa, että vaihtoehdot ovat kiellettyjä;

e) mainittava, että sovelletaan erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa tai tarvittaessa diplomaattisuhteita tai konsulisuhteita koskevaa Wienin yleissopimusta;

f) esitettävä todistukset hankintamarkkinoille pääsystä 73 artiklassa säädetyin edellytyksin.

4. Mallisopimuksessa on erityisesti:

a) ilmoitettava sopimusehtojen rikkomisesta johtuvat seuraamukset;

b) ilmoitettava, minkä tietojen on käytävä ilmi laskuista tai niitä koskevista tositteista;

c) mainittava sopimukseen sovellettava laki ja riita-asioissa toimivaltainen tuomioistuin.

5. Virasto voi edellyttää, että tarjoaja ilmoittaa, minkä osan hankinnasta se aikoo teettää alihankintana kolmansilla osapuolilla, ja nimeää alihankkijat.

70 artikla

1. Teknisten eritelmien on taattava ehdokkaille ja tarjoajille yhtäläiset mahdollisuudet esittää tarjous, eivätkä ne saa perusteettomasti haitata julkisten hankintojen avaamista kilpailulle. Eritelmissä on määriteltävä tavaralta, palvelulta tai materiaalilta taikka rakennusurakalta vaadittavat ominaisuudet hankintaviranomaisen niille varaamaan käyttötarkoitukseen nähden.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin ominaisuuksiin kuuluu:

a) laatutaso;

b) ympäristöllinen suorituskyky;

c) kaikki vaatimukset täyttävä suunnittelu (myös vammaisten huomioonottaminen);

d) vaatimustenmukaisuuden arviointitasot ja -menettelyt;

e) käyttöönsoveltuvuus;

f) turvallisuus tai mitat, myös tavarahankinnoissa sovellettavat myyntinimeä ja käyttöohjeita koskevat säännöt, sekä kaikkien hankintojen osalta nimikkeistö, symbolit, testaus ja testausmenetelmät, pakkaukset, pakkausmerkinnät ja tunnisteet, tuotantoprosessit ja -menetelmät;

g) rakennusurakoissa laadunvarmistusmenettelyt sekä urakoiden suunnittelu- ja hinnoittelusäännöt, testiolosuhteet ja töiden tarkastus- ja vastaanottoedellytykset, rakennustekniikat ja -menetelmät ja kaikki muut tekniset edellytykset, jotka hankintaviranomainen voi yleisten tai erityisten määräysten nojalla asettaa valmiille työlle ja siihen kuuluville materiaaleille tai osille.

3. Tekniset eritelmät määritellään seuraavasti:

a) viittaamalla eurooppalaisiin standardeihin, eurooppalaisiin teknisiin hyväksyntöihin, yhteisiin teknisiin eritelmiin, jos tällaisia on, kansainvälisiin standardeihin tai muuhun eurooppalaisten standardointielinten laatimaan tekniseen viitemateriaaliin tai sen puuttuessa vastaavaan kansalliseen materiaaliin. Jokaisessa viittauksessa on oltava maininta ”tai vastaava”;

b) tai suorituskyvyn tai toiminnallisten vaatimusten perusteella; niiden on oltava riittävän täsmällisiä, jotta tarjoajat pystyvät määrittelemään hankintasopimuksen kohteen ja jotta virasto pystyy tekemään kyseisen hankintasopimuksen;

c) tai kahden edellä mainitun menettelytavan yhdistelmänä.

4. Käyttäessään mahdollisuutta viitata 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettuihin eritelmiin virasto ei kuitenkaan saa hylätä tarjousta sillä perusteella, että se ei ole mainittujen eritelmien mukainen, jos tarjoaja tai ehdokas osoittaa millä tahansa hankintaviranomaista tyydyttävällä, tarkoitukseen soveltuvalla tavalla, että tarjous täyttää vastaavalla tavalla esitetyt vaatimukset.

5. Käyttäessään 3 kohdan b alakohdassa säädettyä mahdollisuutta vaatia suorituskykyyn tai toiminnallisiin vaatimuksiin perustuvien eritelmien noudattamista virasto ei voi hylätä tarjousta, joka on eurooppalaisen standardin täytäntöönpanemiseksi annetun kansallisen standardin, eurooppalaisen teknisen hyväksynnän, yhteisen teknisen eritelmän, kansainvälisen standardin tai eurooppalaisen standardointielimen laatiman teknisen viitteen mukainen, jos kyseiset eritelmät koskevat vaadittua suorituskykyä tai toiminnallisia vaatimuksia.

6. Hankinnan kohteen vuoksi perusteltuja poikkeustapauksia lukuun ottamatta teknisissä eritelmissä ei saa erikseen mainita valmistajaa, alkuperää tai prosessia eikä viitata tavaramerkkiin, patenttiin, tyyppiin, alkuperänimitykseen tai valmistusmenetelmään, koska siten voitaisiin suosia joitakin tuotteita tai taloudellisia toimijoita ja sulkea toisia sopimuksen ulkopuolelle. Jos hankinnan kohde on mahdotonta määritellä riittävän tarkasti ja kaikille osapuolille täysin selvällä tavalla, mainintaan tai viittaukseen liitetään ilmaisu ”tai vastaava”.

71 artikla

1. Tarjouskilpailuasiakirjoissa on ilmoitettava, onko tarjouksen hinnan oltava kiinteä ja muuttumaton.

2. Muussa tapauksessa asiakirjoissa on ilmoitettava edellytykset ja menetelmät, joilla hintaa voidaan tarkistaa sopimuksen voimassaoloaikana. Tällöin hankintaviranomaisen on otettava huomioon muun muassa:

a) hankinnan luonne ja taloudellinen tilanne, jossa sopimus tehdään;

b) tehtävien ja sopimuksen luonne ja voimassaoloaika;

c) oma taloudellinen etunsa.

72 artikla

1. Rajoittamatta sopimusoikeudellisten seuraamusten määräämistä ehdokasta tai tarjoajaa, joka on syyllistynyt väärien tietojen antamiseen tai jonka on aiempaan menettelyyn osallistuessaan todettu rikkoneen sopimusvelvoitteitaan, voidaan kieltää osallistumasta viraston yleisestä talousarviosta rahoitettavia hankintoja ja avustuksia koskevaan menettelyyn enintään kahden vuoden ajan siitä, kun rikkomus on havaittu, jos se on vahvistettu osapuolten saatua esittää vastineensa.

Jos rikkomus toistuu ensimmäistä rikkomista seuraavien viiden vuoden aikana, osallistumiskielto voidaan pidentää kolmeen vuoteen.

Tarjoajille tai ehdokkaille, jotka ovat syyllistyneet väärien tietojen antamiseen, voidaan lisäksi määrätä taloudellisia seuraamuksia, joiden määrä on 2–10 prosenttia menettelyn alaisen hankinnan kokonaisarvosta.

Toimeksisaajille, joiden on todettu rikkoneen sopimusvelvoitteitaan, voidaan myös määrätä taloudellisia seuraamuksia, joiden määrä on 2–10 prosenttia kyseisen sopimuksen kokonaisarvosta.

Jos rikkomus toistuu ensimmäistä rikkomista seuraavien viiden vuoden aikana, sakon määräksi voidaan määrätä 4–20 prosenttia.

2. Edellä 43 artiklan 1 kohdan a, c ja d alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ehdokkaita tai tarjoajia kielletään osallistumasta hankintoja ja avustuksia koskevaan menettelyyn enintään kahden vuoden aikana siitä, kun rikkominen on havaittu, jos se on vahvistettu toisen osapuolen saatua esittää vastineensa.

Edellä 43 artiklan 1 kohdan b ja e alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa ehdokkaita tai tarjoajia kielletään osallistumasta hankintoja ja avustuksia koskevaan menettelyyn vähintään yhden ja enintään neljän vuoden aikana siitä, kun tuomio on annettu tiedoksi.

Jos rikkomus toistuu ensimmäistä rikkomista tai tuomiota seuraavien viiden vuoden aikana, osallistumiskielto voidaan pidentää viiteen vuoteen.

3. Edellä 43 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitetaan seuraavia tapauksia:

a) 26 päivänä heinäkuuta 1995 annetulla neuvoston säädöksellä ([1]) tehdyn yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevan yleissopimuksen 1 artiklassa tarkoitetut petostapaukset;

b) sellaisen lahjonnan, jossa on osallisina Euroopan yhteisöjen virkamiehiä tai Euroopan unionin jäsenvaltioiden virkamiehiä, torjumista koskevan yleissopimuksen 3 artiklassa tarkoitetut lahjontatapaukset; kyseinen sopimus on tehty 26 päivänä toukokuuta 1997 annetulla neuvoston säädöksellä ([2]);

c) rikollisjärjestöön osallistuminen sellaisena kuin se määritellään rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa 21 päivänä joulukuuta 1998 annetun neuvoston yhteisen toiminnan 98/733/YOS 2 artiklan 1 kohdassa ([3]);

d) rahanpesutapaukset sellaisina kuin ne määritellään rahoitusjärjestelmän rahanpesutarkoituksiin käyttämisen estämisestä 10 päivänä kesäkuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/308/ETY 1 artiklassa ([4]).

73 artikla

1. Hankintaviranomainen hyväksyy riittäväksi todisteeksi siitä, ettei ehdokasta tai tarjoajaa koske mikään 43 artiklan 1 kohdan a, b tai e alakohdassa tarkoitetuista tapauksista, hiljattain annetun rikosrekisteriotteen tai, jollei sellaista ole, asianomaisen koti- tai alkuperämaan oikeus- tai hallintoviranomaisen hiljattain antaman vastaavan asiakirjan, jolla osoitetaan, että nämä vaatimukset on täytetty.

2. Hankintaviranomainen hyväksyy riittäväksi todisteeksi siitä, ettei ehdokasta tai tarjoajaa koske mikään 43 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista tapauksista, asianomaisen maan toimivaltaisen viranomaisen hiljattain antaman todistuksen.

Jos kyseisessä maassa ei anneta tällaista asiakirjaa tai todistusta, sen sijasta voidaan hyväksyä valaehtoinen tai, sen puuttuessa, virallinen vakuutus, jonka asianomainen antaa koti- tai alkuperämaansa oikeus- tai hallintoviranomaiselle, notaarille tai toimialaansa edustavalle viralliselle järjestölle.

3. Tarjoajan tai ehdokkaan sijoittautumismaan kansallisesta lainsäädännöstä riippuen 1 ja 2 kohdassa luetellut asiakirjat koskevat oikeushenkilöitä ja luonnollisia henkilöitä sekä, jos hankintaviranomainen katsoo sen tarpeelliseksi, yritysjohtajia tai muita yritystä edustavia henkilöitä, joilla on valtuudet edustaa ehdokasta tai tarjoajaa tai tehdä päätöksiä heidän puolestaan tai valvoa heitä.

74 artikla

1. Viraston on vahvistettava selkeät ja syrjimättömät valintaperusteet.

2. Kaikissa hankintamenettelyissä on sovellettava seuraavia valintaperusteita:

a) tarjoajan tai ehdokkaan oikeus osallistua kyseisen sopimuksen tekemiseen sen jälkeen, kun 43 ja 44 artiklassa tarkoitetut poissuljettavat tapaukset on tarkistettu;

b) perusteet, joiden pohjalta arvioidaan tarjoajan vakavaraisuus, luottokelpoisuus ja tekninen ja ammatillinen pätevyys. Hankintaviranomainen voi asettaa suorituskykyä koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka ehdokkaan on täytettävä voidakseen osallistua menettelyyn.

3. Tarjoajaa tai ehdokasta voidaan pyytää osoittamaan, että sillä on kansallisen lainsäädännön mukaiset valtuudet täyttää hankintasopimus eli että se kuuluu elinkeino- tai ammattirekisteriin tai antaa valaehtoisen vakuutuksen tai todistuksen tai on tietyn järjestön jäsen tai sille on myönnetty tarvittava lupa tai se kuuluu arvonlisäverorekisteriin.

4. Viraston on ilmoitettava hankintailmoituksessa, kiinnostuksenilmaisupyynnössä tai tarjouspyynnössä, minkä todisteiden perusteella tarjoajien tai ehdokkaiden toiminnan oikeudellista muotoa ja oikeustoimikelpoisuutta arvioidaan.

5. Hankintaviranomaisen pyytämät tiedot ehdokkaan tai tarjoajan vakavaraisuudesta ja luottokelpoisuudesta, teknisestä suorituskyvystä ja ammatillisesta pätevyydestä on suhteutettava hankinnan kohteeseen ja tällöin on otettava huomioon taloudellisten toimijoiden oikeutettu tarve suojella muun muassa yrityksen teknisiä ja liikesalaisuuksia.

([1]) EYVL C 316, 27.11.1995, s. 48.
([2]) EYVL C 195, 25.6.1997, s. 1.
([3]) EYVL L 351, 29.12.1998, s. 1.
([4]) EYVL L 166, 28.6.1991, s. 77. Direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2001/97/EY (EYVL L 344, 28.12.2001, s. 76).

75 artikla

1. Luottokelpoisuus ja vakavaraisuus voidaan osoittaa toimittamalla yksi tai useampi seuraavista asiakirjoista:

a) pankin lausunto tai todistus ammatinharjoittajan vastuuvakuutuksesta;

b) yrityksen taseet tai otteet niistä ainakin kahdelta viimeksi päättyneeltä tilikaudelta, jos taloudellisen toimijan sijoittautumisvaltion yhtiölainsäädännössä edellytetään taseen julkaisemista;

c) lausunto kokonaisliikevaihdosta ja liikevaihdosta, joka on kertynyt enintään kolmen viimeksi kuluneen tilikauden aikana sopimuksen kohteena olevaan urakkaan tai tavara- tai palveluhankintaan liittyvistä liiketoimista.

2. Jos hankintaviranomainen katsoo, ettei tarjoaja tai ehdokas voi perustellusta poikkeuksellisesta syystä toimittaa vaadittuja asiakirjoja, sen vakavaraisuus ja luottokelpoisuus voidaan osoittaa jollakin muulla hankintaviranomaisen asianmukaiseksi katsomalla tavalla.

3. Taloudellinen toimija voi tarvittaessa ja tietyn hankinnan osalta tukeutua muiden yksiköiden suorituskykyyn riippumatta siitä, millaiset oikeudelliset siteet sillä on tällaisiin yksikköihin. Sen on tällöin osoitettava hankintaviranomaiselle, että sillä on hankinnan suorittamiseksi tarvittavat voimavarat esittämällä esimerkiksi yksiköiltään saamansa sitoumuksen voimavarojen käyttöön asettamisesta.

76 artikla

1. Taloudellisten toimijoiden tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys arvioidaan ja tarkistetaan 2 ja 3 kohdan mukaisesti. Kokoamis- ja asennustyötä edellyttäviä tavarahankintoja, palveluja ja/tai rakennusurakoita koskevissa julkisten hankintojen menettelyissä suorituskyky ja pätevyys arvioidaan ottaen huomioon erityisesti ammattitaito, tehokkuus, kokemus ja luotettavuus.

2. Taloudellisten toimijoiden tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys voidaan osoittaa tavaroiden, palvelujen tai urakan luonteen, määrän tai merkityksen mukaan toimittamalla seuraavat asiakirjat:

a) todistukset toimittajan tai urakoitsijan ja/tai sen johtohenkilöiden sekä erityisesti palvelun tai urakan suorittamisesta vastaavan henkilön tai vastaavien henkilöiden koulutuksesta ja ammatillisesta pätevyydestä;

b) luettelo

i) tärkeimmistä palveluista ja tavaratoimituksista viimeksi kuluneilta kolmelta vuodelta sekä tiedot niiden arvosta, ajankohdasta sekä julkisella tai yksityisellä sektorilla toimivasta tilaajasta;

ii) rakennusurakoista viimeksi kuluneilta viideltä vuodelta sekä tiedot niiden arvosta, ajankohdasta ja toteutuspaikasta. Merkittävimpiä rakennusurakoita koskevaan luetteloon liitetään todistus siitä, että urakat on suoritettu asianmukaisesti, ja niissä on erikseen mainittava, toteutettiinko urakat ammattialan sääntöjen mukaan ja saatettiinko ne asianmukaisesti päätökseen;

c) selvitys toimittajan tai urakoitsijan käyttämistä teknisistä välineistä, laitteista ja kalustosta palveluiden tai urakoiden suorittamisessa;

d) selvitys tavaroiden ja palveluiden laadun varmistamiseksi käytettävistä menetelmistä sekä toimittajan tai urakoitsijan käyttämistä tutkimus- ja kehitysjärjestelmistä;

e) selvitys toimittajan tai urakoitsijan omista tai sen ulkopuolisista teknisistä asiantuntijoista tai teknisistä toimielimistä, erityisesti niistä, jotka vastaavat laadunvalvonnasta;

f) tavarahankintojen osalta näytteet, selostukset ja/tai alkuperäiset valokuvat ja/tai virallisten laadunvalvontaelinten tai toimivaltaisiksi tunnustettujen laitosten antamat todistukset, joista käy ilmi, että tavarat on todettu voimassa olevien eritelmien tai standardien mukaisiksi;

g) selvitys toimittajan tai urakoitsijan keskimääräisestä vuosittaisesta työvoimasta ja johtohenkilöiden lukumäärästä kolmelta viimeksi kuluneelta vuodelta;

h) selvitys siitä, miltä osin palveluntoimittaja tai urakoitsija aikoo teettää palvelut alihankintana.

Jos b alakohdan i alakohdassa tarkoitettujen tavaratoimitusten ja palvelujen tilaajana on ollut virasto, tavaratoimituksista ja palveluista toimitetaan asiasta vastaavan viranomaisen antamat tai vahvistamat todistukset.

3. Jos palvelu- tai tavaratoimitukset ovat monitahoisia tai ne hankitaan poikkeuksellisesti vain tiettyä tarkoitusta varten, tekninen suorituskyky ja ammatillinen pätevyys voidaan osoittaa tarkastuksella, jonka toimittaa hankintaviranomainen tai tämän puolesta palveluntoimittajan tai urakoitsijan sijoittautumisvaltion toimivaltainen virallinen elin, edellyttäen, että tämä elin suostuu siihen; tarkastus koskee palveluntoimittajan teknistä suorituskykyä tai tavarantoimittajan tuotantovalmiuksia ja tarvittaessa niiden tutkimus- ja kokeilujärjestelmiä sekä laadunvalvontatoimenpiteitä.

4. Palveluntoimittaja tai urakoitsija voi tarvittaessa ja tietyn hankinnan osalta tukeutua muiden yksiköiden suorituskykyyn riippumatta siitä, millaiset oikeudelliset siteet sillä on tällaisiin yksikköihin. Sen on tällöin osoitettava hankintaviranomaiselle, että sillä on hankinnan suorittamiseksi tarvittavat voimavarat esittämällä esimerkiksi yksiköiltään saamansa sitoumuksen voimavarojen käyttöön asettamisesta.

77 artikla

1. Tarjouksen hyväksymisessä voidaan noudattaa jompaakumpaa seuraavista menettelyistä:

a) valitaan tarjouskilpailuun lähetetyistä sääntöjenmukaisista ja perusteet täyttävistä tarjouksista hinnaltaan halvin;

b) valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous.

2. Kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous on se, jonka hinta-/laatusuhde on paras, kun otetaan huomioon hankinnan kohteen mukaan määritellyt perusteet, kuten toimituksen hinta, tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, ympäristönäkökohdat, käyttökustannukset, kannattavuus, toteuttamis- tai toimitusaika sekä huoltopalvelut ja tekninen tuki.

3. Hankintaviranomainen täsmentää kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen määrittämiseksi valittujen perusteiden suhteellisen painotuksen hankintailmoituksessa tai tarjouseritelmässä.

Hintakriteerin suhteellinen painotus muihin perusteisiin nähden ei saa aiheuttaa hintakriteerin vaikutuksen häviämistä tarjouskilpailun voittajan valinnassa.

Jos poikkeustapauksissa painottaminen ei ole teknisesti mahdollista esimerkiksi hankinnan kohteeseen liittyvistä syistä, hankintaviranomainen ilmoittaa ainoastaan sovellettavien arviointiperusteiden tärkeysjärjestyksen.

78 artikla

1. Jos tarjoushinnat vaikuttavat poikkeuksellisen alhaisilta, hankintaviranomaisen on, ennen tarjousten hylkäämistä tähän syyhyn vedoten, pyydettävä kirjallisesti täsmennyksiä olennaisiksi katsomistaan tarjouksen osista ja tarkastettava niiden sisältö saamansa selvityksen perusteella.

Hankintaviranomainen voi ottaa huomioon selvitykset, jotka perustuvat:

a) valmistusmenetelmän, palvelun suorittamisen tai rakennusmenetelmän taloudellisuuteen;

b) teknisiin ratkaisuihin tai tarjoajaa suosiviin poikkeuksellisen edullisiin olosuhteisiin;

c) tarjoajan esittämän tarjouksen omintakeisuuteen.

2. Jos hankintaviranomainen toteaa tarjouksen olevan poikkeuksellisen alhainen tarjoajan saaman valtionavun takia, se voi hylätä tarjouksen tähän syyhyn vedoten vain, jos tarjoaja ei voi osoittaa hankintaviranomaisen asettaman kohtuullisen määräajan kuluessa, että kyseinen apu on myönnetty pysyvästi ja valtionapua koskevan yhteisön lainsäädännössä esitettyjen menettelyjen ja päätösten mukaisesti.

79 artikla

1. Viraston on asetettava riittävän pitkät kalenteripäivinä ilmaistut määräajat tarjousten ja osallistumishakemusten vastaanottamiselle, jotta asianomaisille jää kohtuullisesti ja sopivasti aikaa tarjousten laatimiseen ja jättämiseen, kun otetaan huomioon esimerkiksi hankinnan monitahoisuus tai se, että tarjousten tekeminen edellyttää paikalla käyntiä tai tarjouseritelmään liittyvien asiakirjojen tarkastusta paikalla.

2. Avoimessa menettelyssä tarjousaika on vähintään viisikymmentäkaksi päivää hankintailmoituksen lähetyspäivästä.

3. Rajoitetussa menettelyssä ja neuvottelumenettelyssä, jonka yhteydessä julkaistaan hankintailmoitus, vähimmäismääräaika osallistumishakemusten vastaanottamiselle on kolmekymmentäseitsemän päivää hankintailmoituksen lähetyspäivästä.

Rajoitetussa menettelyssä, joka koskee 68 artiklassa vahvistetut kynnysarvot ylittäviä hankintoja, tarjousaika on vähintään neljäkymmentä päivää tarjouspyynnön lähetyspäivästä.

Edellä 65 artiklassa tarkoitetussa rajoitetussa menettelyssä tarjousaika on vähintään kaksikymmentäyksi päivää tarjouspyynnön lähetyspäivästä.

4. Jos virasto on 55 artiklan mukaisesti lähettänyt julkaistavaksi hankintaa koskevan ennakkoilmoituksen, jossa on kaikki hankintailmoituksessa vaadittavat tiedot, vähintään viisikymmentäkaksi päivää ja enintään kaksitoista kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä, tarjousaika voidaan lyhentää kolmeenkymmeneenkuuteen päivään mutta ei vähempään kuin kahteenkymmeneenkahteen päivään hankintailmoituksen lähetyspäivästä, jos kyseessä on avoin menettely, ja kahteenkymmeneenkuuteen päivään tarjouspyynnön lähetyspäivästä, jos kyseessä on rajoitettu menettely.

80 artikla

1. Jos tarjouseritelmä ja täydentävät asiakirjat on tilattu riittävän ajoissa ennen tarjousten jättämiselle asetettua määräaikaa, ne on lähetettävä kuuden kalenteripäivän kuluessa pyynnön vastaanottamisesta kaikille taloudellisille toimijoille, jotka ovat tilanneet tarjouseritelmän tai ilmoittaneet kiinnostuksensa tarjouksen esittämiseen.

2. Jos tarjouseritelmään liittyvät lisätiedot tilataan riittävän ajoissa, ne on toimitettava viimeistään kuusi kalenteripäivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä samanaikaisesti kaikille taloudellisille toimijoille, jotka ovat tilanneet tarjouseritelmän tai ilmoittaneet kiinnostuksensa tarjouksen esittämiseen; alle kahdeksan kalenteripäivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä saatuihin tiedusteluihin on vastattava mahdollisimman nopeasti tiedustelun vastaanottamisen jälkeen.

3. Jos tarjouseritelmää, täydennysasiakirjoja tai lisätietoja ei jostakin syystä voida toimittaa 1 ja 2 kohdassa säädettyjen määräaikojen kuluessa tai jos tarjousten tekeminen edellyttää käyntiä kohteessa tai tarjouseritelmään liittyviin asiakirjoihin tutustumista kohteessa, 79 artiklassa tarkoitettua tarjousaikaa pidennetään, jotta kaikki taloudelliset toimijat voivat tutustua kaikkiin tarjousten laatimisessa tarvittaviin tietoihin. Määräajan pidentämisestä julkaistaan asianmukainen ilmoitus 55–58 artiklassa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

4. Jos kaikki tarjouskilpailuasiakirjat ovat saatavilla vapaasti, täydellisinä ja suoraan sähköisesti, 55 artiklan 3 kohdassa tarkoitetussa hankintailmoituksessa mainitaan Internet-sivusto, jossa asiakirjoihin voi tutustua.

Näin ollen mahdolliset täydentävät asiakirjat ja lisätiedot ovat myös saatavilla vapaasti, täydellisinä ja suoraan sähköisesti heti sen jälkeen kun ne on toimitettu kaikille taloudellisille toimijoille, jotka ovat tilanneet tarjouseritelmän tai ilmoittaneet kiinnostuksensa tarjouksen esittämiseen.

81 artikla

1. Jos 79 artiklan 3 kohdassa säädettyjä vähimmäismääräaikoja ei asianmukaisesti perustellun kiireen vuoksi kyetä noudattamaan, virasto voi asettaa seuraavat kalenteripäivinä ilmaistut määräajat:

a) osallistumishakemusten jättämiselle vähintään viisitoista päivää hankintailmoituksen lähetyspäivästä;

b) tarjousten vastaanottamiselle vähintään kymmenen päivää tarjouspyynnön esittämispäivästä.

2. Jos tarjouseritelmään liittyviä lisätietoja on pyydetty ajoissa, ne on toimitettava kaikille ehdokkaille viimeistään neljä kalenteripäivää ennen tarjousten vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymistä.

3 jakso

Tarjousten ja osallistumishakemusten käsittely

82 artikla

1. Osallistumishakemukset on tehtävä kirjeitse, faksilla tai sähköpostitse; kahdessa viimeksi mainitussa tapauksessa ne on vahvistettava kirjeellä, joka on lähetettävä ennen 79 artiklassa tarkoitettujen määräaikojen päättymistä.

2. Tarjoaja voi toimittaa tarjouksensa:

a) joko postitse; tarjouskilpailuasiakirjoissa on tässä tapauksessa täsmennettävä, että lähetyspäiväksi katsotaan kirjatun kirjeen postileiman päivämäärä;

b) tai viraston tiloihin henkilökohtaisesti tai edustajaa, esimerkiksi yksityistä lähettipalvelua käyttäen; tarjouskilpailuasiakirjoissa on tässä tapauksessa täsmennettävä 69 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen tietojen lisäksi yksikkö, jolle tarjoukset toimitetaan päivättyä ja allekirjoitettua kuittia vastaan.

3. Postitse toimitettujen tarjousten luottamuksellisuuden säilyttämiseksi ja ongelmien välttämiseksi tarjouspyynnössä on oltava seuraava maininta:

”Lähetys toimitetaan kahdessa sisäkkäisessä kirjekuoressa. Molemmat kirjekuoret on suljettava, ja sisempään kirjekuoreen on merkittävä tilaajayksikön nimen lisäksi maininta ’Invitation to tender – Not to be opened by the mail service’ (tarjouspyyntö – ei saa avata sisäisessä postinjakelussa). Käytettäessä itseliimautuvia kirjekuoria ne on suljettava teipillä, jonka poikki lähettäjän on kirjoitettava nimikirjoituksensa.”

83 artikla

1. Kaikki 82 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaiset osallistumishakemukset ja tarjoukset avataan.

2. Jos hankinnan arvo on suurempi kuin 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu kynnysarvo, toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä nimittää tarjousten avaamista varten lautakunnan.

Lautakunnassa on vähintään kolme henkilöä vähintään kahdesta viraston organisaatioyksiköstä, joista toinen ei saa olla toisen alaisuudessa. Kyseisten henkilöiden on huolehdittava siitä, ettei eturistiriitoja synny.

3. Yksi tai useampi tarjousten avaamista varten nimitetyn lautakunnan jäsen merkitsee nimikirjaimensa tarjouksen lähetyspäivän ja -ajan osoittaviin asiakirjoihin.

He merkitsevät nimikirjaimensa myös:

a) joko jokaisen tarjouksen jokaiselle sivulle;

b) tai jokaisen tarjouksen kansilehdelle ja tarjouksen liitteenä olevan rahoitusselvityksen jokaiselle sivulle; alkuperäisen tarjouksen koskemattomuus varmistetaan tulojen ja menojen hyväksymisestä vastaavasta yksiköstä riippumattoman yksikön käyttämällä asianmukaisella teknisellä menetelmällä.

Kun hankinta tehdään tarjouspyynnöllä 77 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, vaatimukset täyttävien tarjousten hinnat julkistetaan.

Lautakunnan jäsenet allekirjoittavat pöytäkirjan vastaanotettujen tarjousten avaamisesta, jossa eritellään erikseen tarjoukset, jotka ovat tarjouspyynnössä esitettyjen erityisvaatimusten mukaisia, ja tarjoukset, jotka eivät ole kyseisten vaatimusten mukaisia, sekä perustellaan jälkimmäisten tarjousten hylkääminen 82 artiklassa tarkoitettuihin sääntöihin vedoten.

84 artikla

1. Kaikki tarjouskilpailun mukaiset osallistumishakemukset ja tarjoukset arvioi ja asettaa paremmuusjärjestykseen arviointikomitea etukäteen ilmoitettujen hylkäämis-, valinta- ja ratkaisuperusteiden mukaisesti.

Edellä 66 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa arviointikomitean asettaa toimivaltainen tulojen ja menojen hyväksyjä antamaan neuvoa-antavan lausunnon.

2. Arviointikomiteassa on vähintään kolme henkilöä vähintään kahdesta viraston organisaatioyksiköstä, joista toinen ei saa olla toisen alaisuudessa. Kyseisten henkilöiden on huolehdittava siitä, ettei eturistiriitoja synny. Arviointikomitean kokoonpano voi olla sama kuin tarjousten avaamista varten nimitetyn lautakunnan.

3. Osallistumishakemukset ja tarjoukset, joista puuttuu tarjouskilpailuasiakirjoissa vaadittuja olennaisia osia tai jotka eivät täytä niissä asetettuja erityisvaatimuksia, hylätään.

Arviointikomitea voi kuitenkin pyytää ehdokasta tai tarjoajaa täydentämään hakemustaan valintakelpoisuuden ja kelpoisuusvaatimusten täyttämättömyyden osoittavien todisteiden osalta tai esittämään tarvittavat todisteet komitean esittämässä määräajassa.

4. Edellä 78 artiklassa tarkoitettujen hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisten tarjousten osalta arviointikomitea pyytää täsmennyksiä olennaisiksi katsomistaan tarjouksen osista.

85 artikla

Nämä varainhoitoa koskevat säännökset eivät vaikuta nykyisiin toimenpiteisiin, joita jäsenvaltiot toteuttavat EY:n perustamissopimuksen 296 artiklan taikka direktiivin 92/50/ETY 4 artiklan, julkisia rakennusurakoita koskevien sopimusten tekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/36/ETY 2 artiklan [1] tai julkisia tavaranhankintoja koskevien sopimustentekomenettelyjen yhteensovittamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annetun neuvoston direktiivin 93/37/ETY 2 artiklan [2] mukaisesti.

IV OSASTO

VARAINHOIDON VALVONTA, TILINTARKASTUS JA TILINPÄÄTÖS

86 artikla

Toimitusjohtaja esittää joka kolmas kuukausi johtokunnalle selvityksen viimeisten kolmen kuukauden kuluessa ja varainhoitovuoden alun jälkeen toteutetuista tuloista ja menoista.

87 artikla

1. Viraston hallinnoimien menojen ja tulojen ulkoinen tilintarkastus suoritetaan kunkin varainhoitovuoden päätyttyä.

2. Lisäksi johtokunta voi koska tahansa toimitusjohtajan tai jäsenvaltion ehdotuksesta nimittää ulkoisia tarkastajia, joiden toimeksiannon ja työehdot se määrittää.

3. Ulkoisia tilintarkastuksia varten perustetaan kuuden jäsenen tilintarkastuslautakunta. Johtokunta nimittää joka vuosi jäsenvaltioiden asettamien ehdokkaiden joukosta kaksi jäsentä kolmen vuoden toimikaudeksi, jota ei voida uusia. Ehdokkaiden on oltava jäsenvaltion kansallisen tilintarkastuselimen jäseniä ja heidän on annettava riittävät takuut turvallisuudesta ja riippumattomuudesta. Heidän on oltava tarpeen mukaan käytettävissä viraston puolesta suoritettaviin tehtäviin. Näissä tehtävissä:

a) tilintarkastuslautakunnan jäsenten palkan maksaa tilintarkastuselin, jonka palveluksessa he ovat, ja virasto maksaa vain heidän virkamatkakulunsa Euroopan yhteisöjen vastaavaan palkkaluokkaan kuuluviin virkamiehiin sovellettavissa säännöissä säädettyjä perusteita vastaavin perustein;

b) jäsenet eivät saa pyytää eivätkä ottaa vastaan neuvoja muilta kuin johtokunnalta; tilintarkastustehtävässään tilintarkastuslautakunta ja sen jäsenet ovat täysin riippumattomia ja vastuussa ainoastaan ulkoisen tilintarkastuksen suorittamisesta;

c) jäsenet selvittävät toimeksiantonsa tulokset vain johtokunnalle;

d) jäsenet tarkistavat, että viraston hallinnoimat tulot ja menot on toteutettu sovellettavaa lainsäädäntöä sekä moitteettoman varainhoidon eli taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita noudattaen.

4. Tilintarkastuslautakunta valitsee joka vuosi puheenjohtajansa tulevaa varainhoitovuotta varten. Se hyväksyy jäsentensä suorittamiin tilintarkastuksiin sovellettavat säännöt, jotka ovat korkeimpien kansainvälisten normien mukaisia. Tilintarkastuslautakunta hyväksyy jäsentensä laatimat tilintarkastuskertomukset ennen niiden toimittamista toimitusjohtajalle ja johtokunnalle.

5. Viraston tulojen ja menojen tilintarkastuksesta vastaavien henkilöiden on ennen toimeksiantonsa suorittamista läpäistävä luotettavuusselvitys, joka oikeuttaa heidät käsittelemään neuvoston hallussa olevia luokiteltuja tietoja ainakin luokkaan "secret UE" asti, tai tapauksen mukaan vastaava jäsenvaltion teettämä luotettavuusselvitys. Näiden henkilöiden on huolehdittava tilintarkastustehtävän kuluessa tietoonsa saamien tietojen salassapidosta ja tietosuojasta kyseisiin tietoihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti.

6. Viraston tulojen ja menojen tilintarkastuksesta vastaavilla henkilöillä on oikeus saada viipymättä ja ilman ennakkovaroitusta tutustua tuloja ja menoja koskeviin asiakirjoihin ja millä tahansa tietovälineillä tallennettuihin tietoihin sekä pääsy tiloihin, joissa kyseisiä asiakirjoja ja tietovälineitä säilytetään. He voivat tehdä niistä kopioita. Viraston tulojen ja menojen toteuttamiseen osallistuvien henkilöiden on avustettava toimitusjohtajaa ja menojen tilintarkastuksesta vastaavia henkilöitä siinä määrin kuin se on tarpeen näiden toimeksiannon toteuttamiseksi. Tilintarkastajien toteuttamien tilintarkastusten kustannukset maksetaan viraston yleisestä talousarviosta.

[1] EYVL L 199, 9.8.1993, s. 1. Direktiivi on kumottu direktiivillä 2004/18/EY.
[2] EYVL L 199, 9.8.1993, s. 54. Direktiivi on kumottu direktiivillä 2004/18/EY.

88 artikla

1. Toimitusjohtaja laatii varainhoitovuoden päättymistä seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä tilinpitäjän avustuksella ehdotukset vuosittaiseksi tulostiliksi, vuosittaiseksi taseeksi sekä toimintakertomukseksi ja antaa ne tilintarkastuslautakunnalle tarkastelua ja lausuntoa varten.

2. Vuosittaisessa tulostilissä on esitettävä kaikkien viraston hallinnoimien talousarvioiden osalta määrärahat, sidotut ja maksetut menot samoin kuin sekalaiset tulot ja jäsenvaltioilta ja muilta osapuolilta saadut tulot. Taseessa on eriteltävä vastaavaa-osassa kaikki virastolle kuuluvat varat ja omaisuus ottaen huomioon niiden arvonalennus sekä mahdolliset menetykset ja poistot, sekä vastattavaa-osassa varaukset.

3. Tilintarkastuslautakunta esittää lausuntonsa ja huomautuksensa 2 kohdassa tarkistetuista asiakirjoista varainhoitovuoden päättymistä seuraavan vuoden kesäkuun 15 päivään mennessä.

4. Toimitusjohtaja toimittaa varainhoitovuoden päättymistä seuraavan vuoden heinäkuun 31 päivään mennessä 2 kohdassa tarkoitetut asiakirjat, tilintarkastustuomioistuimen lausunnon ja huomautukset sekä omat vastauksensa johtokunnalle.

5. Johtokunta hyväksyy vuosittaisen tulostilin ja taseen. Se antaa vastuuvapauden toimitusjohtajalle ja tilinpitäjälle kyseiseltä varainhoitovuodelta.

6. Vuosittainen tulostili ja vuosittainen tase julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen, kun ne on hyväksytty.

7. Tilinpitäjä säilyttää kirjanpidon ja omaisuusluettelon kokonaisuudessaan viiden vuoden ajan siitä päivästä, jona häntä koskeva vastuuvapaus on myönnetty.

89 artikla

1. Varainhoitovuoden ylijäämä otetaan seuraavan varainhoitovuoden talousarvioon tulona ja alijäämä maksumäärärahana.

2. Arviot näistä tuloista tai maksumäärärahoista otetaan seuraavan vuoden talousarvioon vuosittaisen talousarviomenettelyn kuluessa.

3. Varainhoitovuoden tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen poikkeamat arvioista otetaan seuraavan vuoden talousarvioon lisätalousarviossa.